

GAZDASÁGI LAPOK

8. szám.

Megjelenik minden vasárnap

1909. Február 21.

10.000 kor. óvadék és tisztán %-uális fizetés mellett,

úgy elméleti, mint gyakorlatilag képzett 3, a gazdaság- és műszakra vágó oklevéllel rendelkező, 20 évi gyakorlatból 12 éve, hogy jelenlegi állásában egy 1500 kholdas, iparvállalatokkal kapcsolatos gazdaságban, mint teljhatalmu intéző végzi, úgy az adminisztrációs, tehát az adásvételi ügyletekkel járó teendőket, mint a gazdasági- és gyári üzemeket is, mely felmondatlan állását egy nagyobb uradalmi főtiszt, vagy egy közép, de belterjesen átszervezett, vagy szervezendő gazdaság felelős, tehát teljhatalmu birtokkezelői állással óhajtaná kicserélni, hol eddig szerzett, s a legújabb és biztos sikert garantáló talajmivelési tudását, gyakorlati képzettségét szeretné érvényesíteni, mit bármely talaj- és éghajlati viszonyok mellett biztosít. A múlt évi „OMGE.” által legelső kintüntetésben részesült az üzemteni pálya-munkájával, míg az OMGE által a f. évben kiosztott műtrágyázási versenyen I-ső díjat nyert. Érdeklő birtokosok szives megkeresését elsőrendű referenciák közlése s bővebb felvilágosítások végett „K. S. I.” jelige alatt posta Silingyia, postrestant kéri.

Tavaszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, minlegoesebb foszforsavas munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és trágyája. — Kivánatra szak-tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!

Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva!

Magyar bika.

Gróf Almásy Imre úr ő méltósága
pusztapói

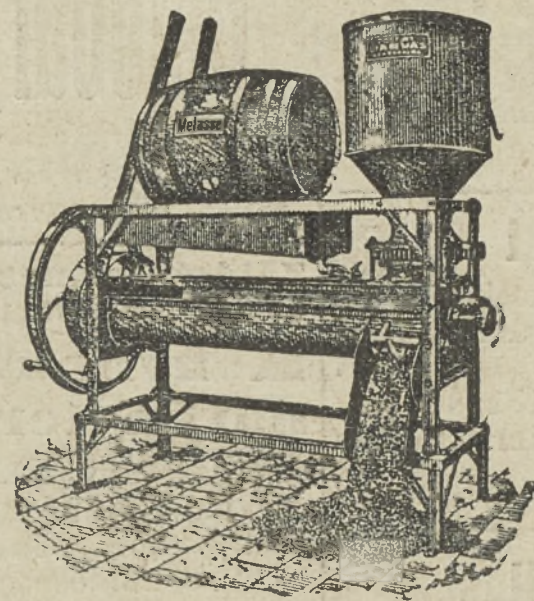
uradalmában 12 drb 2 éves magyar fajta tenyészbika eladó. A tenyészet circa 100 éves, számtalan kiállításon kitüntetve, legutóbb a pécsi országos kiállításon az állami aranyérmert nyerte. Posta, vasut, telefon. Pusstapó. Mondok Sándor, főintéző.

Házfedőnádát

200—250 cmtr. hosszú, 50—55 cmtr. körméretű kévékben Kéthely vasut állomáson átadva és vagonba rakva kévénkint 12 fillérért ajánlunk. Megrendelés esetén vagononkint 150 korona előleget kérünk

Csáki és Társai

palaczk-hüvely és menyezet nádfonat gyára.
Kéthely, Somogy megye.

Ne vegyünk MELASSE-keverékeket!

Az egyedül megbízható erőtakarmány az, melyet a gazda maga állít elő! Ajánljuk a szabadalmazott, automatikusan adagoló, tetszőleges mennyiségben pontosan keverő „Agrikultura” melasse-erőtakarmány készítő gépeinket kézi vagy hajtóerőre berendezve! 3—4 waggon áru előállításánál a gép ára már megtérül. Melasse, szárított répaszelet, korpatélék, mindenféle műtrágyák, „Agrikultura” org. trágya, enyvtelvénytelen stb. árusítása.

„Agrikultura” mezőgazdákát ellátó részv. társ.
Iroda és mintatelep: Budapest, V., Zoltán-utca 12.
Sürgőnyezim: Oxigen. Telefon: 99—43

Elsőrendű mennyezet- (stuccatur és tetőnád eladó

vasuti és vizi szállításra. Ugyanott a nád építkezési czelokra szakszerűen feldolgozható. Bővebb felvilágosítást ad az uradalmi tisztartóság, Écska, Torontálmegye.

Vasuti állomás Nagybecskerek.

Aczélból sajtolt szénavillák.

37.928 sz. magyar szabadalom.

A favillákat teljesen pótolja.

Az eddig használt favilláknak igen nagy hátránya, hogy nagyon rövid idő alatt elpusztulnak s minden évben, sőt egy évben többször is ujakkal kell pótolni. Több kísérlet után sikerült ruganyos aczéllemezből sajtolt szab. szénavillákat gyártani az itt látható ábra szerint.

A szab. sajtolt szénavillákra sem hőségnek, sem nedveségnek befolyása nincsen, így sem el nem görbül, sem ki nem egyenesedik, használható akármiyen harماس, megázott szénában vagy löhereben

A szab. sajtolt szénavilla sokkal olcsóbb, mint a favilla, mert egyszeri beszerzéssel évekig eltart, míg a favilla minden évben pótlendő.

A szab. sajtolt szénavilla kitünő minőségű, ruganyos, az ágak sem el nem törnek sem el nem görbülnek, a mellett elég könnyűek
Kapható: Guba József vaskereskedőnél Topolya (Bács megye).

MÓTOROK

mindenféle gazdasági gépek hajtására.

A hajtóerő benzin, spiritusz, kohógáz vagy generátorgáz. Üzemköltség 1 1/2—2 1/2 fillér óránként és lóerőnként.

Gőzekék. Gabonaelevátorok. Őrlő-és daráló hengerek. Benzin-és spiritusz-lokomobilok. Villamos világítás teljes berendezése. Villamos ivilámpák.

Árjegyzékkel és költségvetéssel szivesen szolgál

Ganz és Társa

vasöntő- és gépgyár részvénytársulat BUDAPESTEN.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORÍZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozzunk mezei gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8 "
Negyed évre.	4 "

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.
Arjegyék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnyomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — y.	121
Tárhoza. Vaszile. — Németh Dénes	122
Gazdasági levelek. Somogyi levél. — Horváth János. — Felvidéki levél. — Böllöny Dénes	122
Az árpa előveteménye alá adott szuperfoszfát hatása az árpa termésére. — Ifj. Rószler Károly	124
Austin perje (taraczk) irtó-gépe	125
Az egres amerikai lisztharmatja. — Dr. Rapálczy Raymund	125
Kérdések és feleletek	126
Kérdések: Az impregnált répamag előnye. B. L. — Biborheretermelés. S. A. — Magtengeri vagy családmadétermelés műtrágyákkal. S. A. — Szeszgyári moslék etetésének értéke. B. J. — A vályogfal vakolásának tartóssá tétele. B. L.	
Feleletek: Takarmánytermelés nyírföldön. P. — Buza és zab helyett mit adjak tyukjainknak. Porcius. — Csalámadé vagy czukorczirok ajánlatosabb-e. Porcius. — Marha- és birkalegelő ugarföldben. P.	
Hírek	126
Aprók	128
Öreg fák átültetése. — A Demcsinszky-féle gabona-termelési mód. — A legújabb árpacsávazási mód.	

SZEMLE.

(A tél nem enged. — Nincs téli nedvessége a földnek. — A buzaáremelkedés és a lisztfogyasztás. — A kukoriczaárak stagnálása. — Egyéb élelmiszerek drágulása. — A jegybank kérdése és a gazdasági hitel.)

A remények, hogy korán fog tavaszodni, nem valósulnak. Február második felében oly kemény a hideg, akárcsak a tél közepén. Az emberek odakünn a falukon már unják ezt a kemény hideget. Temérdekét kell fűteni s mert nem mindenütt van bőven tüzelő, népünk sokat fázik. Az elmúlt héten kisebb havazások voltak gyakrabban. Az alföldön csak itt-ott tarkázik a hó, de Budapesttől fölfelé van bőven. A hegyes vidéken még javában szánkáznak. Az alföldiek jó reménységgel nézhetnek a jövőbe, mert havuk mind elolvadt és beszívargott a földbe. Meg is van egy méterre fagyva a földjük. A felvidéken azonban aggasztó, hogy hat hüvelyknel a föld nincs mélyebben megfagyva. Nem is fagyhatott be mélyebben, mert midőn az előző héten az olvadás hirtelen neki indult, azon módon le is szaladt a dombokról, mert a fagyos föld nem vette magába. A föld tehát hat hüvelyknel alul száraz. A felvidéki sikokon az elolvadt víz a lápokot kereste föl és nagy hirtelen megfagyott, most kedélyesen lehet kocsolyázni; 10—20 kilométerre lehet elkorcsolyázni ezeken a lápokon. A dombvidékeken egész gleccserek vannak. A dombokról lerohanó vizet a hirtelen kemény hideg egyszeribe megkapta és hirtelen jéggé me-

revidette. Ez okból keletkeztek a gleccserek, melyeken ember és állatoknak a közlekedés nagyon nehéz, sőt veszélyes. Soha annyi láb és kéztörésről nem hallottunk, mint a hogy az idén megesett. A főkérdés az, hogy megkapják-e a földek a szükséges téli nedvességet, mert a nélkül Magyarországon nincs remény a sikerre.

A gabonapiacson rohamléptekkel emelkedett fel a buza ára. 13 forint 70 és 80 krajczárnál tartunk. Ezelőtt 3 hónappal ezt az árat jelöltük meg, mint az emelkedhetőség legmagasabb határát, a melyen túl már beözönölhet a külföldi buza. Ma már az árfejlődés határát magasabbra kell tennünk. Az okot erre a tengerentul adta. Észak-amerika készletei tulságosan megcsappantak. Tavaly ilyenkor 36 millió bushel (38 liter) volt a látható készlet. Most csak 22 millió. Aztán Argentínában a cséplőgépek kiábrándította a buzatermelőket, ép úgy, a hogyan nálunk is szokta tenni. Argentína kiviteli képessége tehát nagyon megcsökkent. Láttuk ezt a kikötői készletekből is. Tavaly ilyenkor 1,800.000 q. volt a kikötői készlet. Az idén csak 1,400.000 q. Ezen külföldi okok miatt a buza ára az egész földgömbön jelentősen emelkedett. Persze nálunk is.

A buza ára jelenleg elvámolatlanul Hamburg és Rotterdamban 10.50—10.70, Brailában, a mely reánk nézve legmervadóbb 11.10. Nagyon természetes, hogy ha ehhez a 3 frt 15 kr. vámot és a fuvarát hozzászámítjuk közelebb jövünk a 15 forinthez mint a 14-hez. Ezeknek az áraknak nagy hasznát vehetik majd azok, a kiknek még van eladó buzájuk; de tartunk tőle, hogy az ilyenek száma már nagyon ritkul. Május elején már tömeges lesz a külföldi buza importja.

A budapesti malmok nagyon panaszkodnak, hogy elveszítik a terét a külföldön, és hogy exportképességük a minimumra csökken. Azt is panaszolják, hogy nincs lisztfogyasztás. Ezen mód nélkül csodálkozunk, hiszen dominálják a hazai lisztpiacot. Az az ezer meg ezer kis pataki malom, mely most a legtökéletesebb hengergyékekkel felszerelve a nagy malmokkal versenyezni lenne képes, tétlenségre van kárhóztatva, a mult nyári szárazság miatt a mikor nem volt vizük és a téli hidegek miatt, melyek a vízi kerekeket vastag jéggel rakva meg, működésre képtelenné tették. Ha ez az ezer meg ezer malom rendszeren dolgozhatott volna, akkor panaszkodhattak volna a gőzmalmok a belföldi lisztfogyasztás ellen, de így ennek értelme nincs. Egyébként az igazi hazai lisztfogyasztás a május, június és július, a mikor a munkás népek milliói megkettőzik fogyasztásukat.

Csodálatos az, hogy a kukoricza ára stagnál. A buza áremelkedése nem ragadta magával a kukoriczaárakat. Brailában és Budapesten egy az ára a nagyszemű bánáti kukoriczának 7.20—

7.50. Ez azt bizonyítja, hogy a kukoriczavám 2 korona 80 fillér csak a papirosan van meg. Mikor jön meg ebben a fordulat? Azt mondják, hogy az idén nem jön meg, mert a mult évben rekordtermés volt. Volt középtermés tudunkkal, de rekordtermésről szó sincs. Valószínűnek tartjuk ebben a cikkben, az árjavulást.

Az élelmiszerek árában az idén szokatlan ár-emelkedés állott be. Nem is beszélve a zöldségekről, káposzta és effélékről, a melyek fölötte drágák, csak azokról emlékezünk meg, a melyek a gazdák által is tömegesen termeltetnek. Ilyen a hagyma, a melynek ára mm.-ként 29—32 korona; holott a rendes ára 10—12 korona szokott lenni. A burgonya ára, sárgaburgonyáé 9.20—9.60 korona, a rózsaburgonyáé 9.80—10.— korona. A máltai burgonya 20—22 korona. A burgonya a vidéken is ezen árak körül forog. A mult évi szárazság folytán megcsökkent termelésnek ime az erős hatása.

A mi a bennünket is érdeklő politikai mozgalmakat illeti, a jegybank ügye az, mely most az egész országban dominál. Mi lesz? Hogyan lesz? ezt kérdi most minden ember. Mi a dolog politikai részébe nem elegyedünk, de bármiként is oldassék meg a bankkérdés, egyet az intéző köröknek figyelmébe kell ajánlanunk. És ez a disparitás a kereskedelmi és gazdai váltókkal szemben. A gazda csak drága közvetítéssel juthat el a nemzeti bankhoz, mint pénzforráshoz. Ez nincs rendjén. A nemzeti bank nem csak a kereskedelem és ipar számára alkottatik meg, hanem a földmivelő népesség számára is. A közös bank ebben az irányban némit haladt, midőn gazda váltórevizorokat is elfogadott a szövetségbe lépett gazd. egyesületek kijelölése alapján. De ez csak közeledés kívánságainkhoz, de nem megoldás. A gazdák váltói most 3—4 kézen át jutnak a nemzeti bankhoz, — mondjuk, hogy a bank 4%-on számítja le a gazda váltóját, de mire a gazda kezéhez jut a pénz, már 6—7% os. Itt az anomália. Ez országos gazdasági egyesület egy memorandumot dolgozott ki, melyben kifejti a gazdák kívánalmait az új bankkal szemben. Ez dicséretes munkásság, — de a memorandumban nem látjuk a megoldást, a mit mi keresünk. Többször érintkezve a nemzeti bank vezérembereivel, azt a kifogást hallottuk emlegetni, hogy a gazda hitelképességének megvizsgálására a banknak nincs módja. Ezen oknál fogva nem merészel hitelezni a gazdák-nak s csakis közvetítéssel — jó bankok girójával ellátott váltókat honorálhat. Ez a kifogás alapos. Ismerjük be ezt, mert jobb ezt beismerni, mint tagadással lehetetleneket követelni és semmi eredményhez sem jutni. Tegye meg tehát a gazdatársadalom is a magáét. Vagy alakítson egy nagy gazdabankot vagy szerződjön

MAGYAR

Gazdasági és kerti

MEZŐGAZDÁK

MAGVAK

SZÖVETKEZETE

legjobb beszerzési forrása

valamely meglevő nagy bankkal arra, hogy a gazdaváltókat giróval ellássa. Ezen két ut egyike elkerülhetetlen, ha azt akarjuk, hogy a jó gazdaváltók az első hitelforrást lehetőleg megközelíthessék. Más megoldást mi nem tudunk.

y.

Gazdasági levelek.

Somogyi levél.

Sörnye, 1909. február hó 14-én.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Ne ítéljen meg érte, kérem, hogy az időjárásról beszélek mindjárt beléptemkor, de mi már, egyszerű, egyenes gazdaemberek csak ilyenek vagyunk. Arról beszélünk, — szinte önkénytelen, a miről gondolkodunk, a mi leginkább foglalkoztat. Tudom, ott fönn Pesten az Urak csak a szénszámláról és még forgalomban levő városi bundákról, korcsolyázásról — miről, észlelik csak a telet, míg mi itt künn nagyon érezzük is, tudjuk is. Pedig lám, már itt van február közepe. Régi jó mesterem ilyen időszakban már rendes körülmények között el szokott vettetni néhány tábla zabot és korainak való zabos bükkönyt. Az idén meg még tél van. Teljes, szigorú tél. A cselédek fája elfogyott, nincs: kérnek. A kinek pedig nincsen erdeje, de rossz az ilyen kérést hallgatni! A mi kis trágya készült, kihordogattuk már. Könnyen kihordtuk; soványan éő jószág, fonttal mért almózással kevés trágyát csinál. De ha lenne is még sok trágyánk, nem hordhatnánk: csupa egy jég az út, mező, minden. Nem lehet ökörrrel járni, sikos a lábuk. Bajosan vagyunk mindenhogyan az idővel. Február elején egyszer megenyhült s a mi kis hó volt a földeken, fele ma, fele holnap tisztára elolvadt. De csak a hó ám! A föld fagyja nem engedett semmit, csak a teteje nyálkásodott meg. No azt le is hordta az olvadás eleget, csinálván a vízszintestől való legkisebb eltérésnél is már vízmosásokat, a laposabb helyeken pedig holdszámra tavakat. Hanem áradás az lett mind a két nap délutánján olyan, majd hogy meg nem emelte a hidakat.

Annyit nyertem a hó olvadásból, hogy láttam kikelve legkésőbbi (X/24.) őszi búzámat. Ugy ártak ki a földből a bizonytalan színű kis növénykék, mint a fésű fogai. Tehát a kelés hanyatlan. Trágyázott répa, mohar, kukoricza után következők, reménylenék is belőlük közönséges termést, ha a hó olvadása után azonnal nem jön a most már 10 napos fagy. Nem jó kimenni sem a

mezőre. Megint eltűntek a fésűfogak, keresni kell, ha látni akarom, pedig már kocsirol is lát-szott a buzásor. A mi kis csapadékunk volt a télen hóban, hiába volt, nincs már, a fagyos földön elszaladt. Hátha a kárból valami kis haszon háramlanék, rá eresztettem az áradást a rétekre. Kell a víz is ott, meg a kis iszap is, a mit hordott a víz. Legalább a rétek első termését tudnánk biztosítani az ismét fenyegető szárazság ellen, a mitől a csapadékszegény tél után bizony félek. Pátolgatom bizony a réteget, mert a mi saját külön profétánk Pizdóczy uram igen rossz széna-termést, még rosszabb szénaszárogatást és hordást jövendő. Nem is jó hallgatni. Azt is mondja még, hogy rozsban jobb aratás lesz, mint búzában, tehát örülhetnek a homokvidékiek. Aztán meg, hogy a korai vetések ezidén csak sikerülnek valahogy, hanem a későiek sehogyan sem. Ezt leghamarább elhiszem, mert az okokat föl-érem a magam eszével is. Vincze szentünk csordulásáról, nagy derüléséről nem jövendölt öre-günk semmit, mert — gondolom, — ő kegyelme bornemissza. A szüret felől tehát tájékozatlanok maradtunk, a mi azonban tán kisebb baj: maradt, van még tavalyról. Egyszóval nehéz jövendőt jósol a profétánk, bár inkább válna be a latin közmondás.

Ad vocem időjárás, jövendő, jóslás. Figyelem már második éve a Meteor rózsaszínű (!?) leveleit, de megvallom, a más szivességéből, mert elő nem fizettem. Kénytelen kelletlen, mert muszáj, beismerem, hogy igen is, alighanem Meteor csinálja nekünk az időt. Tudnia kell a nyitját, mert nagyon közel hajaz hozzá mindig. Hanem azt meg én mondom, ha már annyit tud a Meteor, többet is tudhatna: külön, jobb, alkalmasabb időket is csinálhatna, mint eddig szokott. Igaznak igaz, a mit mond, közel hajaz mindig, de jónak nem jó, 2 év óta egy csöppet sem. Legalább miránk nem, gazdaemberekre. Hanem gondoltam valamit: aligha elő nem fizetek.

Jég van bőven. Mert van, hát hordatom. Két új jégverem készült, mindegyik tele van már. Ugy gondoltam, nem árt ha van.

A takarmányinség most kezd csak igazán fájóvá lenni, fogytán van a szalmakészlet. Nem is hallani egyebet panasznál a nagy vidéken. Pedig a jó tartás most kellene igaz állatainknak, a melyekre a korán beállott tél miatt fokozottan több munkamennyiség vár a tavaszra. A tél hosszú, a tavasz tehát előreláthatólag rövid lesz, egy okkal ismét több, hogy jó erőben levő ökrökkel menjünk neki, ha majd lehet a munkának. Igen ám,

de hogyan, mivel? Még van vagy hat hétre való Teleki csalamádém kazalban, vigyázzunk rá, mint szemünk fényére, az a reménységünk. Ha Isten életemnek kedvez, vetek jövőre vagy 45 holdat. Igen megelégettem már a teletelési mizériákat. Segítünk a bajon, mikor lehet, olcsón és jól.

Soha olyan drága tejet nem termeltem, mint az idén. Ki sem merem irni, mibe kerül nekünk az a multság, hogy másnak legyen 11 filléres teje. De ha csak tehetem, megkontrázom a játékot ez idén. Mert ferde állapotok a maiak. Dupla pénzben levő takarmányok után ajándéktej szállítás, bagatell göbolyarak, igazán kétségbeejtők.

E hónap 24-én van megyénkben a szőlítés napja, a cselédszerződések megújítása. Más esztendőben 24-én is alig járt jelentkező, most meg már karácsony óta minden va-árnap ismételt hangzik a mondóka: „Helykereső szegény cselédember vagyok, kenyerem után járok. Ha emberségem, böcsütem tetszenék, beállhatok.” (T. i. szolgálatba.) Protekcióval, ismerősök ajánló leveleivel jönnek ajánlkozó cselédek. Csak egy kis Amerika kell megint, mindjárt másképp lesz ismét. Érdekes, hogy hajdúban, első emberben különösen nagy a kínálat. Kocsis, gyalogbéres szívesen lesz mindenki, de szekeres béres már nem akar lenni senki sem. Hajtanak bennünket tehát a saját cselédeink, a gőz stb. szántógépek felé. Van is belőle kínálat több a kelleténél. Várjuk a tavaszt, hogy szemünkkel láthassuk a próbaszántásokat másoknál. Legtöbbet vitatkozunk a Kőszeghi-fele motoros ásógépen. Pro és kontra sok a vélemény. Ugy látszik e körül fog megfordulni a talány. Csak tuldrága ne legyen.

A változó idők jelét láttam közvetlenül egy majorgazda-fogadásnál. 500—600 holdas birtokra kellett első cseléd. Volt ajánlkozó bőven. Egy jobb külsejű fiatal parasztember személyesen jelent meg. Igért eget, földet és kért javadal-mazást. Pénzre átszámítva kitett a kívánsága ke-reken 2400 koronát. A birtokos igért neki 2000 koronát. Fölényes mosolylyal köszönte meg és kijelentette, hogy ő is élni akar, munkájához mértén tisztességesen. Nem szegődött be. Egy másik majorgazdának ajánlott egy slavoniai bérlő szintén 2400 korona készpénzt, gabona-konvenziót, perczentet, de marhatartás nélkül. Nem ment el. Igaza lehetett. Hanem a gazdatiszti kar helyzetére fájó szívvvel gondoltam.

Tél van még, rostálgatunk vetőmagvakat és számolgatunk. Igyekszünk czeruzával a kezünkben a múlt év tanulságait leszögezni és lehetőleg

TÁRCZA.

Vaszile.

Vajjon ki ne szeretne néha azon verőfényes zöld mezőn elsétálgatni, melyet fiatalkori emlékeknek nevezünk? Vajjon ki ne találja a visszaemlékezés nagy tárházában oly kincseket, melyek az élet nehézségeitől megviselt borus-morosus emberi lelket, habár csak pillanatokra is fel ne vidítanák? Mindazonáltal az emlékeinkben való kutatás nagy vigyázatot igényel, mert sokszor az utolsó ligeti erdőn túl, már kópár-kietlen sivatag van... ott nem jó mindenkinek járni.

Én is félve kerültem ki azokat a mély szakadékokat, melyek fiatal korom meleg óázisától elválasztanak, míg nem eljutottam oda, ahol lelem legjobban érezte magát, a monostori tanintézet falai közé.

Látom tudós és talán már nagyrészt a sirban nyugvó tanárait, látom gazdasztársaimat, ugyanekkor megjelenik előttem teljes mivoltjában, az öreg Vaszile is.

Hogy ki az Vaszile és miféle dicséretes egyéni tulajdonságok jellemzik őt, azt már a három na-

pos „bundás” is nagyon jól tudta, mert hiszen Vaszile volt az, kivel már érkezése alkalmával a pályaudvaron, feltétlenül meg kellett ismerkednie.

Ősszel a „bundásokat”, valamint a vakációról jövő öreg „kozákokat”, Vaszile várta az állomáson, mikor is kezdetben csak gyalogszerrel, később pedig már targonezával igyekezett, a gazdaszok több rendbeli csomagját, annak rendje és módja szerint haza szállítani.

Azonban Vaszile népszerűsége mindig nagyobb arányokat öltvén, végre is, a targonezával modernebb, tökéletesebb alkalmasosságról kellett gondoskodnia.

Még ma is élénken emlékszem arra az óriási szenzációra, mikor először jelent meg a tanintézet kapujában, zöldre festett szekérével, melybe egy bizonytalan kora számár volt fogva. Vaszile büszkeségénél csak az üdviválgás volt nagyobb, mely őtet, különösen pedig későbbi elválhatatlan társát, a szamarat fogadta.

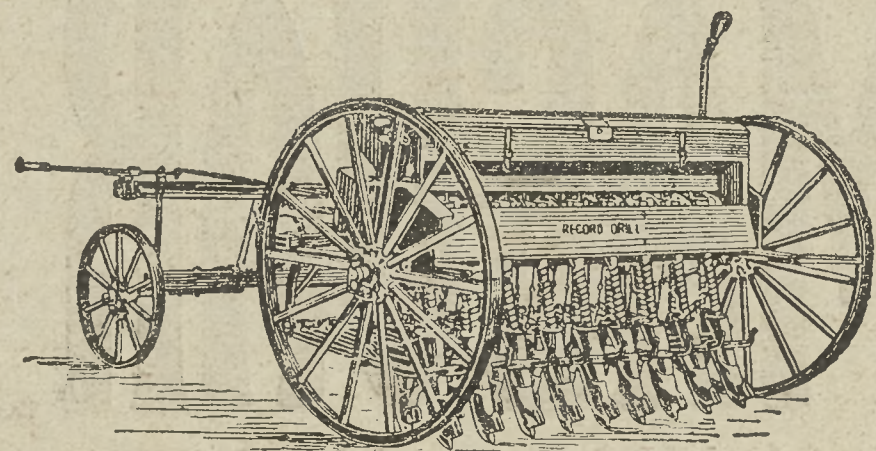
Vaszile üzleti szellem dolgában nagy karakter volt. A szekér és a számár beszerzésével, a csomag szállításon kívül egyéb üdvös célt is akart szolgálni, nevezetesen: járművét úgy alakította, hogy személyszállításra is alkalmas legyen.

Azonban nagy a világ hálá lansága és előítélete, mert a kissé furcsa jukkerra utazó pasas igen csak elvéte került.

Egyszer Vaszilet nagy sors csapás érte, megdőglött a számara. Ott bandukolt a tanintézet körül, de csak gyalogszerrel, mint régen, hullatván a néhaivá vált számár emléke felett, keserű könnyeket. Vaszile iránt a részvét általános volt. Alakult is mindjárt itjuság kebelében egy számár-vásárló-bizottság, melynek szigorú feladatává tétetett, hogy Vaszilenak, a néhaivá vált számár helyett másikat vegyen. Hogy a bizottság mily lelkiismeretesen járt el megbízásában, lehetett látni másnap reggel Vaszile derüs ábrázatján. Ugyanis a zöldre festett fogat előtt, egy közköltéségen vásárolt, jövéru fiatal számár ügetett.

Vaszileban érző háladatos lélek lakozék. Erre vall az is hogy, midőn a bizottság által vásárolt számár ünnepélyesen átadott neki, megfogadta, hogy egy hónapig minden gazdasznak ingyen hordja a csomagját, s hogy mégis nem úgy történt, az csak a gazdaszokon mult, adván Vaszilenak azután is illő honorariumot.

A közköltéségen történt számárvétel után, Vaszile még a vérével is áldozott volna a gazdaszokért.

REKORD DRILL

a legjobb páros soru vetőgép.
Losonczi gyármány!

Kivánatra szívesen küldünk árjegyzéket.

A MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

Budapest, V., Váci-körút 32.

értékesíteni a jövő számára. Adja Isten, hogy jó eredményeket kapjunk utánok. Igaz, hogy fölmenőben van a gyapju ára? Különben nincs azon mit csodálkozni, a gazdák már eladták. Most jönnek a kereskedők. Nekik is élni kell szegényeknek!...

A szives grátiájukba ajánlkozom és vagyok mindenkor, igaz tisztelettel

Horváth János.

Felvidéki levél.

Kassa, 1909. február 15.

Polgárilag és naptárilag ugyan már erősen benne vagyunk az új évben, de gazdaságilag és zsebbelileg, mint gazdák még mindig a múlt év eredményeiből élünk, — táplálkozunk állataink a múlt év terméséből, — ha ugyan van még belőle? — és így jogosult a múlt év terméseredményeiről annyival is inkább beszélni, mert Gyertyaszentelőkor erősen tűzött a nap és így a medve visszament barlangjába aludni tovább, — mert hisz még nagy tél lesz!... No és végül van még egy alapos jussom, a miért a múlt évről beszélhetek, mert köt még valami a multhoz, az az 1000 négyszögöl kiszedetlen krumplitermés, a mi még a földben várja a tavasz első fagyolvasztó lehelletét, hogy felengedvén a talaj, kiszedhessük cs végre az át-szenvedett 20 C fokos hideg után felmelegedhessék, de amugy Isten igazában... a szeszgyár krumplifőző üstjében.

Hol is kezdjem?... Hát az 1907. év száraz, aszályos, őszével, — mert hisz akkor kezdtük el gazdasági reményeink elvetését, a buza és rozs földbe juttatásával. Aggódó, tétovázó gondolatok között kezdtük meg a vetést szeptember havában tarlóbuktatás mélységében, mert mélyebben nem akart az eke a szántatlan köszikla keménységű altalajba bemenni. A mily száraz volt a vetőmag ágya, épp olyan porhanyó lett a vetés előtt és után járatott, circa 6 q-ás kettős gyűrűs henger után. Mert ezt járatam, ugy a sikon levő I. fordánkban, mint a hegyes, északkeleti lejtős II. fordánkban és a szeptember 30-tól október 10-ig bevetett rozsok, daczára annak, hogy mi gyakorlati gazdák akkor még hírét sem hallottuk a nagy amerikus Campbell professor, modern talajművelési tanának — daczára annak, hogy az al- (?) talaj tömörítőt nem láttuk, — Campbell tanait, illetve ezek jóságát, (meg a gyűrűs hengert), hirdették a 14 nap mulva már sorozó rozs-táblák, a melyek 4 hetes korukban közfeltűnést

keltettek, zöld bársonytakarójukkal és még nagyobb megelégedést terméseredményükkel, — a mennyiben a rozsok, e két idejében elvetett táblában (16 holdon) 15.5 q átlagtermést adtak, — míg a csak novemberben elvetett rozsok és buzák 5 q hozamot adtak katastrális holdanként. Volt olyan buzatáblánk tavaly, a mely áprilisban még nem is sorozott és minden chilisalétrom, avagy más fejtrágya nélkül 15.5 q átlagtermést adott (12 holdon). Gazdaságunk múlt évi gabona-termés átlagaival általában meg lehetünk elégedve, mert a jót a rosszal összevetve: buzában 11 q, rozsban 12.3 q volt az átlagtermésünk. Eme jó termést a gazdag, csapadékdus tavaszutónak köszönhetjük, — melynek bujásága bámulatos fejlődést idézett elő az elmaradt, száraz fagyoktól agyonsanyargatott, lepörzsölt őszi vetésekben. Volt esőnk bőven egész nyáron, sokszor kellemetlenkedve megkésett aratásunkban is. De a mennyi leesett augusztus végéig, az már sok is volt! — czélszerű lett volna elosztani, rezerválni őszire, a mikor nem esett eső. Ismét szárazba vetettünk és a szárazság annyira sziklakeménynyé tette a nyári sok eső és zápor által megszakított földet, hogy a nagyon száraz őszben őszi szántásainknak alig 20%-át tudtuk elvégezni. Szárazon fagyunk el, egerünk nincs, de az aggodalomból azért ez évben is kijut, — mikor tavaszodik?... hogyan és mikorra? tudjuk bevégezni tavaszi vetéseinket?...

Csak most veszem észre, hogy már a jelenről, vagyis a jövőről beszélek, pedig a multról akartam írni. Reparálendő ezen kitérésemet, visszatérek a multhoz és röviden megírom a már jelzett csapadékviszonyok között, hogy milyen volt a múlt termése tavasziakban és takarmányokban.

Árpában átlagunk 9.5 q volt, a minél csak annyi megjegyezni valót találkoztam érdekesnek, hogy a lóherével és luczernával egyszerre vetett árpátábláink átlaghozama (kat. holdankénti 70 kg. vetőmag után) 11 q volt, míg a tisztán árpával bevetett tábláké (100 kg. vetőmag után) csak 6.5 q Önkéntelenül is felvetődik, ezek olvasása után bárkiben is az a kérdés, hogy há az így van, — miért vetünk mégis, egyes tisztán árpával be-magolt táblákba 100 kg. magot? — hiszen ez oknélküli magpocsékolás. Ha gazdaságunk anná-leseit forgatjuk, bebizonyítva látjuk, hogy ez nincs mindig így, sőt a sok vetőmag jó! — mert pl. hogy mást ne említsek az 1903-ik évben, midőn gazdaságunk 36⁴²⁰/₁₆₀₀ holdat kitevő árpátábláiba 35.96 q magot vetettünk el, holdan-

kénti átlagunk 15.36 q volt és voltak egyes egész tábláink, a hol 17.3, sőt 20.01 q volt átlag termésünk.

Zabból 8.64 q átlagunk termett.

Takarmánytermésünk jónak volt mondható, a mi kiviláglik az alábbiakból: Hernádmenti kaszálóink 14 q anyaszénát, 12 q sarjut adtak, míg völgyi rétjeink 12 q anyaszénát, 14 q sarjut.

Lóheréseink 25.3 q termést adtak két kaszálás után, de ezt a kétszeri kaszálást csak egy táblán értük el, mert a második táblánk első kaszálás után (adott 14.34 q-t) elkezdett sárgulni, fonnyadni, beleütött az apion viridis, mely kifurkálván a gyöktörzset, szárazakat, lelegeltetés után fel kellett töretni. Volt még ez évben egy szomoruan érdekes megfigyelésünk is, egy északkeleti lejtőjű 10 holdas táblán, melynek első kaszálása, gyönyörű termést 19.7 q-t adott. Ebből a táblából magot akartunk fogni második kaszáláskor, de a sarjazás 3-ik, 4-ik hetében azt kezdtük észre venni, hogy a tábla fogásonként kezd csikosodni, még pedig a lejtő közepén észak-déli irányban húzódó dűlőt melletti fugás gyönyörű üde volt, az alatta levő barnás, fonnyadt, bányadt, beteges kinézésű — és így ment ez le váltakozva egész a völgyig, öt üde, öt bányadt, hervadt csikfugas. Ez a betegeskedés megmaradt a lóhere gombosodásakor is, — mig az ép, egészséges, csikok dió nagyságu gombot hájtottak, a betegesek mogyorónyi nagyságuat is alig. Semmi betegséget felfedezni sem szárán, sem gyökere-n, sem virágzatában nem tudván, ezek a bányadt, beteg csikok gyenge eredménnyel takarmányának lekaszáltattak, mig a magnak meghagyott 4¹⁵/₁₆₀₀ holdnyi terület holdanként 1.4 q prima, primissima lóheremagot adott.

Luczernásaink — igaz, hogy legnagyobb részt higitott trágyalével való öntözés mellett — négy-ötször kaszáltattak és mig volt olyan táblánk, mely 85.97 q (szárazra átszámított) termést adott, átlagunk 61.4 q-ra rugott.

Zabos-bükkönyből 28.98 q, mig csalamádéból 218 q volt átlagunk.

No! És végül a kapások: répából 148 q, burgonyából 43 q volt átlagtermésünk. Ez utóbbiban a levélfodrosodás sok kárt tett.

Végre, hogy a sokszor leszólt frizekről is életjelt adjak, jelzem, hogy ezek a némelyek szerint *semmi jelentőséggel* nem bíró állatok május 11-től december hó 17-ig tartó laktáció alatt, darabonként 27.37 kg. gomolyát adtak.

Ha még jelzem azt, hogy jégvermeinket már

Többször megtörtént, hogy a gazdaszok, valahol világos reggelig eltartó murit csaptak. Vaszile ilyenkor már kora reggel a tanintézet kapujában állt és figyelte, hogy ki nem érkezik haza idejében. Mikor pedig már azt látta, hogy egyikét-másikat hiába várja nem jön, nagy dörmögve eltávozott, mondván: megyek azokért a lumpokért, haza hozom őket a szekeremen.

Egyszer gazdatársaim közül néhányan, Monostortól jó másfélóránnyira eső „Zöld sapka“ csárdába rándultunk ki, ugy öreg estefelé. Vig mulatozás közben gyorsan telvén az idő, már-már reggeledett, midőn az ivó szoba melletti söntésből, — melynek külön bejárata volt, — iszonyu dalolást hallottunk. Azonnal kutatni kezdtük a daloló személyét, hogy majd esendire intjük, lévén olyankor hallgatás a helye más mindenkinek, ha a gazdasz mulat. Azorban el sem lehet képzelni azt a meglepetést és örömet, mikor a daloló személyében Vaszelit ismertük fel, a ki eljött értünk.

Főképen azt hangolta kedvre Vaszelit, hogy vasárnapra virradó reggel volt, így tehát, drága kincseit a gazdaszokat, nem kellett féltenie az

előadási óra elmulasztásának kellemetlenségétől.

Ma is előttem van annak a gyönyörűségnek nyári reggelnek a képe, midőn Vaszile szekerén, — vig számártrapp mellett, — hazavonultunk a „Zöld sapkából“.

Egyszer Vaszile, méltó és talán a sirig tartó haragra gerjelt egyik gazdasztársam iránt. Az eset következőképen történt: Vaszile és kebelbarátja az egyik tanintézeti szolgáló, valamelyik téli estén egy közeli korcsmában iszogatónak. Gazdasztársaim közül egy bajusztalan leányarczu ifju, álbajuszt és oldalszakalt ragasztván, egy kézi táskával beállított abba a korcsmában, hol Vaszile és társa idogált. Ezeket meglátva nagy örvendezést kezdte és jelezte, miszerint ő ez meg ez a gazdasz, aki évekkkel ezelőtt, ekkor meg ekkor végezte a tanintézetet, így igen örül, hogy Vaszileval és társával találkozhatott.

Azután sietős elutazást hozván fel okul, Vaszilenak egy kopertába zárt névjegyét adott azzal, hogy csak menjenek be mindketten Kolozsvárra, ottan pedig a New York kávéházba, adják névjegyét a főpinczérnek, és az ő költségére ehet-

nek-ihatnak, a mennyi tetszik... végül eltávozott. Vaszile és társa pedig hamarosan szedvén sátorfájukat, elmenének a szóban forgó névjegygyel a „New-Yorkba“. Ott következett be azután a nem várt esemény: ugyanis az volt a kopertába zárt névjegyre írva: hogy dobjátok ki ezt a két vén bitangot!

Tréfaszerző gazdasztársam ezek után Vaszile kegyeiből kiesett, sőt velünk ártatlanokkal szemben is gyanut táplált egy ideig, hogy talán mi is mindnyájan ludasok vagyunk a dologban.

Képzelem, hogy nagyot csodálkozna az öreg Vaszile, ha most, midőn a leiratokban emlékének áldozok, meglátna. Bizonyára meg sem ismerne, mert a kit ő személyemben ismert gondórfürtü gyermekember volt, a kinek azonban ma már az élet hava ott fehérlik a fején.

Jó öreg Vaszile, te rég ott vagy már, a hova egykor mindnyájan eljutunk. Talán ott az örök pihenésben nem zavarja álmaidat semmi.

Németh Dénes.

Arankamentes
vagy legalább
arankamentesíthető
Kisarankás

Lóheré-
és
Luczerna-
magot

vásárol
a legmagasabb áron
HALDEK
magnykereskedése, József főherceg ő cs. és kir. fensége udvari szállítója
Budapest, V., Bálvány-utca 6. szám.

november végén megtöltöttük és hogy azóta még 0 fok felett nem volt hőmérők higánya, — ha még megirom, hogy havunk van elég s februárban 10—17 fokos hideg jár, azt hiszem nem indokolatlan, ha arra kérem az Istent, hogy adjon mielőbb rügyfakasztó tavaszt, mert fogytán van takarmányunk, főleg szalmánk, mely az idén nagyon kevés termett.

Most pedig igen tisztelt Szerkesztő ur szives türelmét köszönve, maradok kiváló tisztelettel

Bölyny Dénes.

Az árpa előveteménye alá adott szuperfoszfát hatása az árpa termésére.

A belterjesebb gazdálkodás természetes következménye az, hogy az árpa többnyire kapás-növény után következik, míg ezelőtt leginkább buza után vetették. A jobb talaj munkát és jobb trágyázás az árpa különösen meghálálja, mert a kulturnövényeink közül egyike a legigényesebbnek, a mennyiben főleg csak a kész tápanyagokat tudja felvenni.

Az árpa igényes voltánál fogva jó trágyaerőben levő talajt kíván, de azért istállótrágyát adni árpa alá nem czélszerű. Az istállótrágya, a ugyanis rontja az árpa minőségét, mely ennélfogva sörgyártási czélokra nem lesz oly alkalmas. Ott, ahol csak takarmány árpa terem, az árpa alá istállótrágyát adni szintén nem czélszerű, mert az istállótrágyázás folytán az árpa igen gyomos lehet, a gyom pedig feltétlenül az árpa rovására fejlődik.

Miandezeket tekintetbe véve azt mondhatjuk, hogy az árpát legczélszerűbb trágyás-kapás után helyezni el a vetés forgóban. Oly gazdaságokban, ahol az árpa istálló és műtrágyával megtrágyázott cukorrépa után következik, tápanyagokban nem fog szűkölködni, mert mindkettőből marad az árpa számára annyi, a mennyire az árpának szüksége lesz. Ha azonban az árpa előveteménye trágyát nem kap, az árpa nem jut annyi kész tápanyaghoz, a mennyire normális fejlődéséhez szüksége volna.

A műtrágyák közül az árpa legjobban a szuperfoszfátot hálálja meg. A dunántúli megyékben és a Felföldön, továbbá Erdélyben rendszerint szokott annyi csapadék lenni, hogy a növényzet a fejlődéséhez szükséges nedvességet állandóan megtalálja a talajban, ily körülmények között az árpa alá adott szuperfoszfát is érvényesülni fog. Azt azonban megjegyezzük, hogy a szuperfoszfátot czélszerűbb lesz már ősszel adni az árpa alá, mint a tavaszi munkák megkezdése előtt. Oly vidékeken azonban, a melyek rendszerint szűkölködnek csapadékban, jobbnak tartjuk azt, hogy az árpa alá szánt szuperfoszfát nem az árpa, hanem annak előveteménye alá adják. A szuperfoszfát érvényesülésének egyik első követelménye az, hogy az a talajban minél jobban eloszolják, mert így a szuperfoszfát jól összekeveredik a talajjal.

Szamos hazai kísérlet eredményéből kitűnt az, hogy az árpa előveteménye alá adott szuperfoszfát még az árpa termést is jelentékeny mérvben növelte. A növénytermelési kísérleti állomás 1894-ben buza műtrágyázási kísérlet végzett, mely kísérleteknél kat. holdankint 133 kg. szuperfoszfát adatott a buza alá. A buza után néhány helyen árpát vetettek, a melynek termését szintén megállapították a kísérletezők. Ezen kísérletek adataiból közöljük a következőket:

A kísérlet helye:

Terméstöbbllet:

	a buzánál	a búzát követő árpánál
Legénd	277 kgr.	21 kgr.
Pa Gyula	52 "	139 "
Lehndorf	188 "	17 "
Nagygeresd	253 "	57 "
Gergelylak	267 "	57 "
Jászapáti	38 "	537 "

A kat. holdankint 133 kgr. szuperfoszfát, tehát nemcsak a buza szemtermését növelte, hanem az árpát is. A fentebb mondottakat ezen kísérlet adatai igen szépen bizonyítják, azaz, a hol rendszerint kevés a csapadék, ott a szuperfoszfátot czélszerűbb már az árpa előveteménye alá adni. Pusztá-Gyulán és Jászapátiban végzett kísérleteknél — tehát az Alföldön, — a hol rendszerint kevés a tavaszi csapadék, a buza alá adott szuperfoszfát a buza termését csak kis mérvben növelte, míg a búzát követő árpa szemtermésére nagyon kedvezően hatott. A többi kísérletnél a szuperfoszfát a búzánál érvényesült, de azért még az árpa terméséhez is hatással volt.

A cukorrépa a á, különösen a cukorgyári gazdaságokban, rendszerint szuperfoszfátot adnak. A legtöbbször az egész tábla, ahová cukorrépa kerül, szuperfoszfáttal megtrágyáztatik és így nincs módjában a gazdának megfigyelnie azt, hogy a répát követő árpára milyen hatása van a szuperfoszfátnak, a mennyiben trágyázatlan parcellákat nem hagynak el.

A növénytermelési kísérleti állomás több éven át végzett cukorrépa műtrágyázási kísérleteket, mely kísérleteinél mindig felkérte a gazdákat arra is, hogy a műtrágya hatását a répát követő árpánál is figyeljék és állapítsák meg. S. jnos ezt a legtöbbben nem teszik meg, részint azért, mert a parcellák külön aratása és cséplése sok idővesztéssel jár, részint, mert a cukorrépa kísérletekhez leverő karók, czövekek, stb. úgy eltűnnek eredeti helyükből, hogy már a másik évben nehéz megállapítani azon parcellák pontos helyét, ahol az előző évben műtrágyázási kísérlet volt. Azt, hogy a cukorrépa alá adott szuperfoszfát az árpa termését is növeli, a következő kísérleti adatokkal igazolhatják. Peresztegen (Sopronmegyében) cukorrépa műtrágyázási kísérlet végeztetett. Az 1906-ik évben. Két parcella trágyázatlan maradt, két parcella (a 1600 négyszögöl) 200 kgr. szuperfoszfáttal trágyázott meg. A répa és a répát követő árpa termése pedig a következő volt:

	Répatermés q	Árpatermés kgr.
Trágyázatlan	210	1020
200 kgr. szuperfoszfát	231	1245
A szuperfoszfát javára	21	225

A cukorrépa alá adott szuperfoszfát tehát nemcsak a répa termését növelte oly mértékben, hogy a terméstöbbllet folytán a szuperfoszfát beszerzési ára bőségesen megtérült, hanem a répát követő árpánál is jelentékenyen terméstöbblletet adott. Ugyanily eredményt szolgáltatott a bánkuti cukorrépa műtrágyázási kísérlet is. Ezen kísérletnek termésadatait a következő számok mutatják:

	Répatermés	Árpatermés kgr.
Trágyázatlan	108	1402
125 kgr. szuperfoszfát	134	1547
A szuperfoszfát javára	26 q	145 kg.
A bánkuti kísérletnél 125 kgr. szuperfoszfát		

az első évben 26 q cukorrépaterméstöbblletet adott, de a répát követő árpa termésére is még kedvezően hatott, a mennyiben ennek szemtermését 145 kgr.-al növelte.

Igen sok az olyan gazdaság, a melyekben a vetésforgó szerint az árpa burgonya után következik. A burgonya sok helyütt friss istállótrágyába kerül, máshol csak műtrágyát adnak alája, sok helyen pedig a burgonya trágyázatlan földbe vetetik. Hazai kísérleteink szerint a burgonya a szuperfoszfáttal való trágyázást meghálálja, de azért burgonya alá adott szuperfoszfátból marad az utónövény számára is

A növénytermelési kísérleti állomás az 1907-ik évben számos helyen végzett burgonya műtrágyázási kísérletet, mely kísérletek nagyon kedvező eredménnyel végződtek. Poroszkán és Debreczenben a burgonya után vetett árpa termését is meghatározták és ezen két évi kísérletek eredménye a következő volt:

Terméstöbbllet kat. holdankint:

	Burgonya	Árpa
Poroszka	1170 kgr.	73
Debreczen	—	41

Poroszkán a szuperfoszfát és kénsavas ammóniak már a burgonya termését jelentékeny mérvben növelte és a burgonyát követő árpa termésére is kedvezően hatott. Debreczenben végzett kísérletnél a burgonya az egész tenyészidő alatt kedvezőtlen fejlődést mutatott, de a műtrágyának a burgonyát követő árpára mégis volt némi hatása.

A növénytermelési kísérleti állomás telepén minden évben alkalmunk volt megfigyelni azt, hogy a cukorrépa alá adott szuperfoszfát az árpa fejlődésére és termésére mily kedvezően hat. Kalászhányáskor már messziről kitűntek azon parcellák, melyekre az előző évben cukorrépa alá szuperfoszfát adatott. Az árpa-tábla teljesen egyenlő képet nyújtott, csak egyes sávok tüntetik ki, a melyeken az árpa fejlődésében állandóan előbbre volt, különösen a kikalászolás volt gyorsabb és egyenletesebb a szuperfoszfáttal trágyázott parcellákon.

Ha a gazda a kapás-növény alá szuperfoszfátot ad, ezt azért teszi, hogy a szuperfoszfát annak termését növelje. Sokat azonban egy-két év sikertelen munka után készek mindjárt azon itélettel előállítani, hogy a szuperfoszfátot a kapás-növények nem hálálják meg, illetve nem adnak akkorra terméstöbblletet, hogy az a műtrágyázás költségét megtérítene. A fentiekben igyekeztünk kimutatni, hogy a szuperfoszfáttól jelentékeny hatást várhatunk a trágyázást követő második évben is, sőt a második évi hatás az első évit nagyon gyakran felülmúlja.

Több évi kísérleti tapasztalok folytán ajánljuk gazdáinknak, hogyha az árpa alá szuperfoszfátot akarnak adni, adják ezt már az árpa előveteménye alá különösen oly vidékeken, ahol a tavaszi hónapokban ritka évben szokott elegendő csapadék lenni.

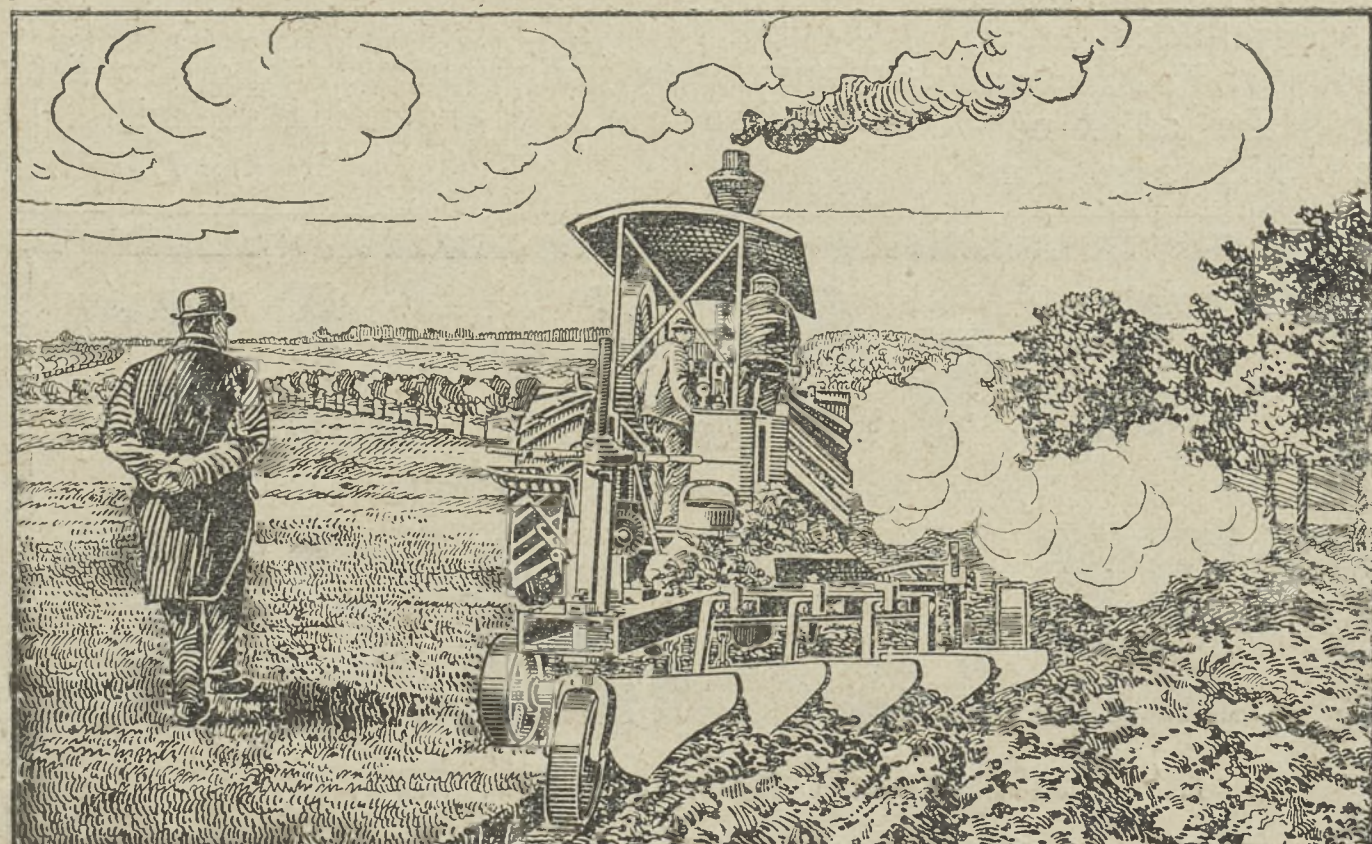
Ifj Rösztler Károly.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipócsi Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

Szántógépünk a jedlinai (Csehország) uradalomban

Hazánkban és Ausztriában mindentéle talaj- és terepviszonyok között soaszorosan kipróbált

MAGÁNJÁRÓ GŐZEKE

(Egy ölet fogó 7 vasu ekével.)

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.
Budapest, VI., Váci-ut 19. szám.

Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

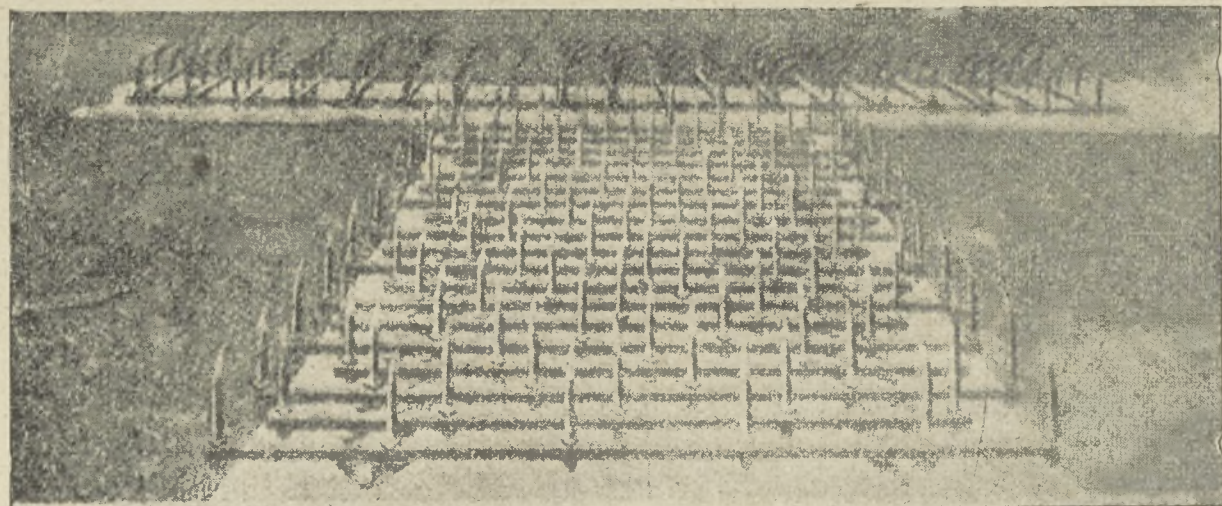
Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

Austin perje (taraczk) irtó-gépe.

A ki tudja, hogy mi az az eltaraczkosodott, elperjesedett föld, az határtalanul meggyűlöli ezt a gyomot, a mely megfelel kalászos és lóhere termésit, és minden irtási munkálatnak konokul ellenszegül. Vadvizes vidékeken van a taracznak hazája. Tiszta ugartartásokkal, sokszoros szántás és boronálással, kapás növények mivélésével és birkatartással lehet némileg elnyomni ezt a makacs életerővel bíró gyomot, de teljesen kiirtani eddig lehetetlen.

Az Austin-féle taraczkirtó, úgy látszik az eddig ismerteknél hatásosabbnak ígérkezik lenni. Tekintsünk csak az ábrára. Ez az amerikai-gép keretében 19 gázcsőbe erősített hajlitott fogak vannak úgy illesztve, hogy $1\frac{1}{2}$ hüvelykre egy mástól bolygatják meg a földet, $5\frac{3}{4}$ hüvelyk mélyen hatolva be abba.

A fogas szerkezet a gép haladási irányával ellenkező irányban szintén mozog. A mint a fogak a földbe hatolnak, a fogak előre hajlanak, s azután visszafordulnak. De mivel a gép előrehaladó sebessége nagyobb mint a hátrafelé mozgása a fogaknak, ennek folytán a fogak mélyen hatolnak a földbe. Minden fogsor 15 láb szélességben ássa föl a földet, s midőn a fogak visszafelé jönnek, egy háritó szerkezet leszedi róluk a taraczk gyökereket és a föld felszínére dobja.

29-ik ábra. Austin taraczkirtó-gépe.

Ily módon a leghosszabb gyökereket is kiszedi a gép, melyet 4 ökör kell, hogy vontasson. Erősen eltaraczkosodott földet egyszeri megjáratással ez a gép sem tud megtisztítani, — de ismételt járatásokkal alaposan kiszedi a taraczk-gyökereket. A gépet, a mely 680 kg. nehéz Austin Weed Exterminator Manufacturing Company Austin, Minn (Amerika) gyártja. Európában még nem tudjuk beszerzési forrását. Árát sem ismerjük. Csak jelezzük, hogy van már ilyen gép is.

Az egres amerikai lisztharmatja.

I.

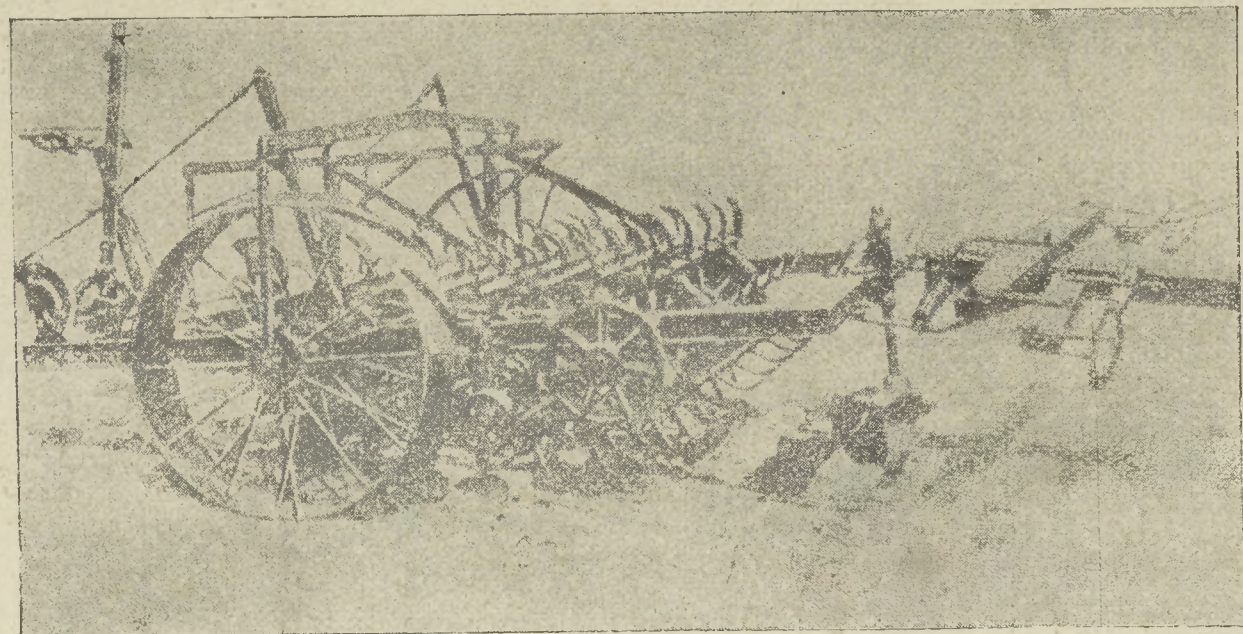
Irtá: Dr. Rapaics Raymund.

Amerikában körülbelül hetven éve ismeretes már ez a gomba, a melynek tudományos neve *Sphaerotheca mors wae* (Schwein) Berk, sőt nemcsak hogy ismeretes, hanem bizonyos hirre is vergődött, a mennyiben egyrészt az amerikai egreseket tizedelte végig, másrészt pedig lehetetlenné tette, hogy európai egresbokrok Amerikában megtelepedhessenek.

A legujabb időben ez a veszedelmes kártevő Európában is megjelent és pedig minden valószínűséggel két uton át. Keletről, Amerikából

importált egresbokrokkal került a kontinensre, Podolia (Oroszország délnyugati felében) Winnitzy községébe. A megjelenés éve bizonytalan, valószínűleg azonban a nyolczvanas évek vége felé történt. 1890-ben már a község közvetlen területén is jelentkezett és onnan Moskváig és a balti tartományokig elterjedt. Nyugateurópába csak 1900 körül került ez a gomba és pedig körülbelül egyszerre Irland szigetére és Dániába. Ezekről a helyekről lassanként terjedt tovább a kártevő, úgy hogy ma már Oroszország, Finnország, Poroszország, Irland, Dánia, Svédország és Norvégia egrestenyészete majdnem teljesen hatalmában van ennek a gombának, a többi országokba pedig most vonul be.

Hazánkban az első figyelmeztető szózat Linhart tollából mult év júliusában jelent meg, azonban már későn volt, mert a gombát akkor már felfedezték Magyarországon. Moesz Rétyen (1908. V. 27.), Schilberszky Szolnokon (1908. VI. 14.), Linhart Szentkatolnán (1908. VI. 25), Bodor és Schilberszky Gelenczén (1908. VI. 29.), Ferenczi és Schilberszky Felsőrákoson (1908. VII. 29.) konstatálták, illetve fedezték fel a gombát.

30-ik ábra. A fogak elhelyezése az Austin-féle taraczkirtón.

Azonnal feltűnik az, hogy mindezek a helyek két középpont körül csoportosulnak, tudniillik Jásznagykunszolnokmegye és Háromszék meg Udvarhelymegyék körül. A bevándorlás vagy behurczolás körülményei azonban mindezek mellett is ismeretlenek. A délkeleti középponton először Rétyen jelent meg, azonban senki sem tudja mi módon. A szolnoki körülményekről Schilberszky a következőkben számol be: „Az első hely, ahol ezt a betegséget kiterjedt módon és valóban súlyos mértékben volt alkalmam felismerni, a Szolnok határához tartozó alsii szigeten volt egy kertben, ahol az utszegélyt kizárólagosan alkotó, két egyenes sorba ültetett, mintegy 172 köszmétebokor mind fertőzött volt, még pedig a bokrok tulnyomó része nagyon súlyos fokban (főképen gyümölcsök!) Betegségtől mentes bokor egyetlen egy se volt. Valóban sajtyszerűnek mutatkozik ez a betegségek előfordulás hazánkban — az invázió kezdetén — több okból, a mit azért érdemesnek talállok felemlíteni. Először is, annak a szolnoki lakosnak a köszmétéi, a kitől az alsii-szigetbéli kert tulajdonosa három esztendővel ezelőtt köszmétebokrait vásárolta, jelenleg is és azelőtti években is egészségesek voltak; ez alapon tehát kétségtelen, hogy a betegség nem onnét származott át az alsii szigetre. Másodszor,

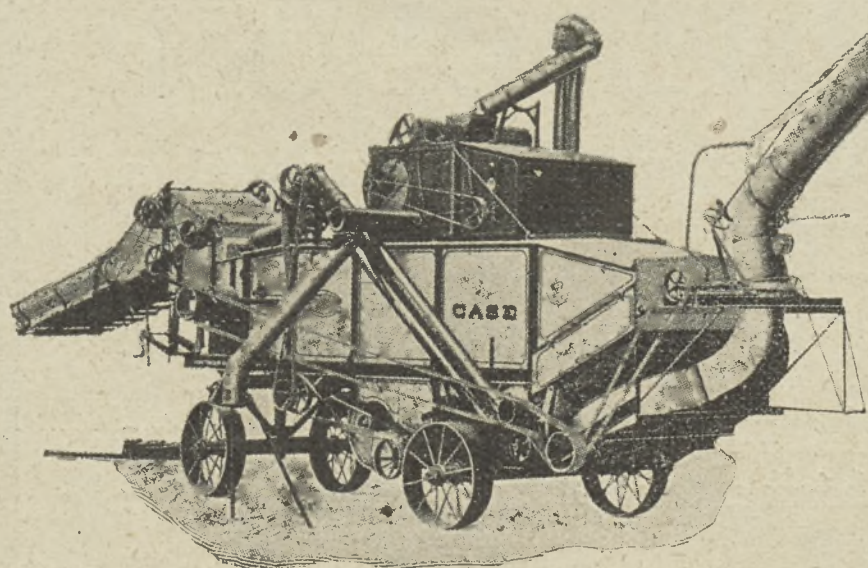
ezek is több kilométernyire vannak egymástól e kertek egyikében pedig köszmétebokor általában nincsen, míg a másikon levő bokrok egészen egészségesek. Az itt röviden kifejtett adatok szerint világosan látható, hogy lehetetlenség a betegségek ideszármazása felől még csak távoli támaszpontokat is találni.“

Az egresnek már ismerjük egy lisztharmatgombáját, a *Microsphaeria grossulariae* Lév.-t, de ezt a gombát, a mely rendszeren késő nyáron támadja meg az egrest, többnyire minden nagyobb veszedelem nélkül táplálja az egresbokor.

Az amerikai lisztharmat — nevezhetjük bátran egresvésznek is — nem csak az egrest, hanem a ribizlit, az aranyegrest meg a fekete egrest is megtámadja. Ezeket azonban sem erőt venni nem tud, sem pedig őket egyáltalában olyan hirtelen elemészteni nem tudja.

Az egresvész a megtámadott növényen — első sorban is a bogyókat szereti felkeresni — eleinte fehéres-szürkés bevonatot alkot, de ez a liszteség lassanként gesztenye vagy kávébarna színt ölt magára. Ebben a tekintetben az amerikai lisztharmat mikroszkóposan is különbözik az európai lisztharmattól, mert ez utóbbi nem barnul meg, hanem állandóan fehér marad. Ha tehát

14-18 cséplőmunkás megtakarítása napi 22-30 korona megtakarítást jelent!

Tehát 40-50 cséplési nap alatt 1000-1500 koronát takarít meg Önnek a

Case automatikus acélcseplő

Garantálunk oly tiszta és jó munkáért, mint bármely angol vagy hazai cséplőgépe.

Uradalmaknak próbára is szállítjuk.

Vezérképviselő: **HAHN ARTHUR, BUDAPEST VIII., Üllői-ut 52/B.**

valamely egresbokron fehér majd barna lisztes levonatot találunk, bizonyosak lehetünk, hogy az egresvésszel van dolgunk.

Az a fehér lisztes bevonat, a mely kezdetben fehér, mikroszkóp alatt fehér szálak szövénnyévé bomlik szét. Ezek a szálak alkotják a gomba micéliumát, telepét, a mely keresztül-kasul bevonja a galy vagy a bogyo felületét. A gombatelefonalak itt-ott megszakadnak és ezek a végek merőlegesen felmerednek, hogy successive apró darabokra váljanak szét. Minden ilyen darabocska sejt, a mely konidium nevet visel, s a mely arra való, hogy a szelek szárnyán messzeszállva újabb egresbokrokat támadjon meg, de meg aztán, hogy a már megtámadott bokron is mentől jobban elszaporodjék a kártevő.

A konidiumok, ezek a parányi csírák, ha nekik megfelelő növényre kerültek, csakhamar kicsiráznak, fonalak nőnek ki belőlük, a melyek újra egykettőre beborítják, beszövik a lomb vagy a bogyo felületét, szivókáikkal behatolnak a sejtekbe és azokból kiszivattyúzzák a táplálékot a maguk testébe. Ezek a telefontalak azonban nem fejlesztenek konidiumokat, hanem e helyett bizonyos helyeken megduzzadnak és összegubanczolódnak, míg végül is a gombatelepet barna gömböcskékké lepik el, a melyek arra valók, hogy a gomba átteleléséről gondoskodjanak. Ezek a barna gömböcskék — ha megjelentek a megtámadott bogyo felületén a fehér levonatot barna színt ölt, — a melyeket tudományos nevükön peritéciumoknak neveznek, tulajdonképpen tokok, a melyeknek belsejében tömlőket, ezekben egyesjtű csírákat, spórákat találunk, külseje, burka pedig ezeknek a védelmére való épen úgy, mint a mag belsejében van a csira, a mag héjja pedig ezt védelmezi. Ebben az időben a gombatelepet is megbarnul, úgy hogy a lisztharmat teljesen barnán vonja be az egrest.

Tavasszal a peritécium felreped, belsejéből a tömlőspórák kiszabadulnak, az eső, szél vagy más valami alkalmas helyre juttatja őket, ott kicsiráznak és újra konidiumos fehér színű telepet fejlesztenek.

(Folytatjuk.)

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Az impregnált répamag előnyei.

Folyó évben szeretnék megpróbálkozni az impregnált takarmányrépa-termeléssel; kérem a t. gazdatárs urakat ennek előnyeiről felvilágosítani, a nem impregnálttal szemben.

B. L.

Kérdés. Biborheretermelés.

Lehet-e biborheremagot az ősi rozszal vetni, hogy az szárba ne menjen, míg a rozsz fentáll? A rozsz learatása után szárba megy a biborhere az őszön, hogy egy jó kaszálást adjon? És ha őszszel egy kaszálást ad, lehet-e azt a jövő tavasszal ismét megkaszálni vagy annak tarlója még az őszön felürendő?

És ha a biborherét védnövény nélkül tavasszal vetjük, ad-e az még azon évben egy kaszálást, vagy csak a jövő tavasszal? S. A.

Kérdés. Magtengeri vagy csalamádé-termelés műtrágyákkal.

Lehet-e magtengerit vagy csalamádét istállótrágya nélkül, — műtrágyák alkalmazásával termeszteni, hogy jó hozamot adjon? És ha igen, mennyi műtrágya és mifélek volnának hektáronként elszórandók? S. A.

Kérdés. Szeszgyári moslék etetésének értéke.

Szeszgyári tengeri moslékra vállaltam 4 éves,

átlag 520 kg.-os ökröket 5 havi hizlálásra. A marha moslékot és szalmát ad libitum és kevés szénát kap. Kérdés, mily értéket képvisel ezen ellátás? B. J.

Kérdés. A vályogfal vakolásának tartóssá tétele.

Milyen anyaggal lehetne a vályogból falazott épületeken a vakolást tartósabbá tenni — miután a homokvakolás tudvalevőleg gyengén tapad s csakhamar lehull? B. L.

Felelet. Takarmánytermelés nyírföldön című kérdésre.

Kérdő takarmányt óhajt természeteni homokos és csak kevésbé agyagos erdőtalajon (nyírföldön), a mely inkább száraz természetű. A földön a vad baltaczim gyakran fordul elő. Ez a körülmény megadja a feleletet. A természet ujjmutatását leghelyesebb mindenkor követni. A hol vadon előfordul a baltaczim, ott van a hazája. Ez azt jelenti, hogy az altalaj márgás és éppen ez kell a baltaczimnek. Fűmagvakkal soha sem fog oly eredményt elérni száraz természetű földön, mint a baltaczimmel. Leghelyesebben teszi tehát kérdező, ha zabot kissé ritkásabban baltaczimmel keverve elvet a kérdéses területre. Jó takarmányosa lesz, melyet baj nélkül legeltethet is. P.

Felelet. Buza és zab helyett mit adjak tyukjaimnak című kérdésre.

A buzát és zabot tyukoknál lehet helyettesíteni árpaocsuval, kölessel, kukoriczával, napraforgómaggal, pohánkával, vermelt szőlőtörkölyvel, illetőleg a benne levő szőlőmagvakkal. Nagyon célszerű részben lágyeleséget is nyújtani télen a tyukoknak: főtt burgonyát lefőltözött tejjel leöntve s korpával, luczernaszénacsécskával elgyurva vagy répát, répaszeletet örött olajpogácsával behintve.

Mindazáltal teljesen lágyeleséggel táplálni a baromfit nem szabad, mert akkor a zuzógyomra visszafelődik s így a következő magtetetésnél, mikor a zuzóra szükség lenne, ez felmondja a szolgálatot és kemény begy, bélhurut, obstipáció (székrekedés) és hasonló bántalmak fogják zaklatni állatainkat. Porcius.

Felelet. Csalamádé vagy czukorczirok ajánlatosabb-e című kérdésre.

A czukorczirok keményítőértéke kevéssel nagyobb, mint a csalamádé. Fialat korában kaszálva mérgező vegyületeket (kéksav) termel a gyomorban, idősebb korában gyorsan durvul, fásul. Bár jó időjárás mellett több kaszálást is ad, a gazdák általánosan a nagyobb hozamu csalamádé mellett foglalnak állást. Porcius.

Felelet. Marha- és birkalegelő ugarföldön című kérdésre.

Kérdező ur levelének tartalmából látom, hogy oly vidéken gazdálkodik, a mely száraz, márgás agyag. Ilyen természetű földekben a fűmagvakra kár a pénzt költeni. Az eredménnyel sehogysem lesz megelégedve. Sokkal biztosabb az ily földekben a baltaczim, a mely kaszáló és legelőnek egyaránt kitűnő. Ne fűmagvakat, hanem baltaczimt vessen tehát, most tavasszal. Megj. gyzem, hogy a baltaczim kitűnő sikerülének épp az a föltétele, a mi a luczernának, azzal a különbséggel, hogy a luczerna legeltetésre már veszedelmes is lehet, hogy t. i. a földnek lehető tisztának kell lenni. Semmiféle takarmány jó sikerére ne számítson kérdező, ha elgyomosodott, eltaraczkosodott vagy elmohosodott földbe veti. A baltaczim nem kíván oly gazdag földet, mint a luczerna; és azt lehet róla mondani, hogy a sovány, partos, meszes földek luczernája. Már pedig kérdező ur vidéke inkább sovány, meszes, partos. P.

HIREK.

Időjárás Jásznagykunszolnok megyében. Időjárásunk az őszi vetésekre a lehető legkedvezőtlenebb. Az időnkint hirtelen változó, lágyabb, utána pedig esapadék és takarónélküli idő a kelőfélben lévő őszi vetéseket nagyon rongálja. Ehez járult a múlt heti enyhüléssel, az erősen fagyos földre esett sebes eső, a mely a talajba annak fagyossága miatt be nem juthatván, a legjobb minőségű földek kissé hajlottabb részeire összefutván ott, másnap erősen megfagyva jégkéreggé vált. Most tehát ott állunk anélkül, hogy a talaj csak némileg is meg volna ázva, a legjobb minőségű szántóföldeken és vetéseken is viz, illetőleg jég áll Kiszámíthatlan e rossz, kedvezőtlen időjárásnak eredménye és hatása a vetésekre. Jót azonban az eddigi időjárás után várni nem lehet. Lehetetlenségnek véli minden gyakorlott gazda, hogy a folyton változó, éjjel sokszor 11—14 C. hideget, az elcsigázott, kelőfélben lévő buza és rozsvetések még a kívánatnak megfelelő tavaszi időjárás mellett is az Alföldön, — a mi itten azonban soha sincsen, egy jó terméseredményre kifejlődhessenek. A tavasziakhoz sem lehet a talaj szárazon maradása és felszántatlansága miatt sok remény. Takarmányhiány már fokozottan mutatkozik e vidéken, annál inkább, mivel itten a szalma nemcsak takarmány és a'omnak, hanem fűtőanyagul is szolgál. A hosszantartó hideg tél igen sok szalmát fogyaszt fűtőanyagul is. A szalma ára már most is a legjobb szénánál többbe kerül. A jószág értéke még most is semmi. Tegnap délben 6 C. m., reggel 10 C. hideg, 2 centi hóval. Jásznagykunszolnok megye, II/18. 1909. N.

Halálozás. Jeckel József püski-i esperesplébános, február hó 10-én, 64 éves korában elhunyt. Az elhunytban nemcsak lapunk egyik munkatársát veszítette el, a ki lapunknak a „Szigetközi időjárás“-t híven megírta, hanem benne a mosonvármegyei gazdatársadalom is egyik oszlopos tagját veszítette el, a ki a szigetközi szövetkezeteknek lelkes szervezője volt. Dinnyetermesztéséről nevezett plébános általánosan ismert volt s dinnyei a pozsonyi, győri és magyaróvári piacokon nagyon kedveltek és keresettek voltak. Ezekon kívül az elhunyt, a fehér cinquantinó tengeri tenyésztésével is sikerrel foglalkozott. Nyugodjék békével és áldás legyen porai fölött!

Elnökválasztás az országos mezőgazdasági egyesületben. Február 14-ikén volt az országos gazdasági egyesület elnökválasztó közgyűlése, a mely a tagok között nagy érdeklődést támasztott. A kijelölő-bizottság, gr. Károlyi Mihályt, gr. Zselénszki Róbertet és Bujanovics Sándort jelölte. Múlt számunkban megemlékeztünk arról, hogy a választás előkészítésénél nagy szerep jutott a politikának és hogy a választók csoportosulásánál a politikai szempont mértékadó volt. A nagy korteskedést, mely a választást megelőzte, két körülmény zavarta, nevezetesen, hogy úgy gr. Károlyi Mihály, mint Bujanovics Sándor kinyilatkoztatták, miszerint nem hajlandók megválasztásuk esetén az elnöki tisztséget elfogadni. Némi habozás után mégis azt határozták el gróf Károlyi hívei, hogy nem veszik tudomásul a lemondást. Így történt aztán, hogy több mint 1200 szavazó közül 692 szavazat esett gr. Károlyi Mihályra és 530, gr. Zselénszki Róbertre. Így tehát gr. Károlyi Mihály lett elnökké enuncziálva. Azonban gr. Károlyi Mihály a választás után is megmaradt elhatározásánál és így új elnökválasztás lesz. Gr. Károlyi hívei még nem tudtak új jelöltben megállapodni;

**A LEGJOBB
MAGVAK**

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari szállító magnagykereskedésében
BUDAPEST

IV., Kossuth Lajos-u. 4. VII., Rottenbiller-u. 33.

Az idejű árjegyzék megjelent, mely kívánatra
:: ingyen és bérmentve küldetik meg. ::

de hihetőleg fognak találni alkalmas jelöltet és akkor a harcz újra meg fog indulni. Mi ebbe a harczba bele nem avatkozunk, mert az tisztán belügye az orsz. gazd. egyesületnek, ha van kívánságunk, úgy mindössze az, hogy a leendő elnök telivér magyar gazda legyen, a kinek érzeke legyen minden gazdasági kérdés iránt, mert nem tartunk azokkal, a kik azt állítják, hogy az elnök csak reprezentál. Az elnök, ha arravaló, egyéniségének típusát nyomja az egyesületre. A távozó gr. Desseffy Aurélt a közgyűlés egyhangulag örökös tiszteleti taggá választotta, a mi a legtöbb, mit az egyesület volt elnökének alapszabályai szerint adhatott.

A „Magyar Dohányujtság“ 25 éves jubileuma. Ezelőtt 25 évvel, február 4-ikén, indította meg Daróczy Vilmos a „Magyar Dohányujtság“-ot. Eleinte szerény terjedelemmel indult neki a lap s az évek hosszú során át mindig jobban és jobban izmosodott, míg végre mai tekintélyes formáját elérte. Ritka kitartás és ügybuzgalommal gondoskodott Daróczy Vilmos a lap megalapítója és mindvégig szerkesztője arról, hogy a dohánytermelő közönség szakbeli tudás vágyát kielégítse és ha a hazai dohánytermelés fejlődéséről beszélhetünk, úgy a Magyar Dohányujtság és jeles szerkesztőjének ebben igen nagy része van. Elmondhatjuk tehát azt, hogy feladatát kitünően teljesítette és ezzel hazájának nagy szolgálatakat tett. Nem kell azt hinni, hogy a 25 év lezajlása után most már Daróczy nyugodtan teheti le a tollat, részint azért, mert feladatát már elvégezte, részint azért, mert ha leteszi a tollat, fölkapja más és a megtört uton haladhat tovább. A hazai dohánytermesztés ügye még most is a csúcsponttól, termelőinknek még nagyon sok szellemi istápolásra van szükségük, hogy a tökéletességet jól megközelítsék. Nagy szükség van tehát erre a jó lapra a jövőben is. De meg hol van az az utód, a ki Daróczy Vilmos örökét átvehetné, úgy hogy csak némileg is pótolhatná az ő nagy tudását, a szakma iránt érzett, kiolthatlan nemes szenvedélyét és hangya szorgalmát. Hiába nézünk szét a szemhatáron, nem látunk ma még ily egyéniséget. Midőn tehát eddigi működéséért az elismerés babékoszoruját fonjuk a derék kezdeményező homlokára, egyben kérjük az egek urát arra is, hogy tartsa meg sokáig jó erő és egészség mellett az ő szellemi frissességében Daróczyt, hogy még sok éven át maradhasson jeles lapjával együtt a magyar dohányügy el nem lankadó derék harczosa.

A gazdatisztek nyugdíjügye. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület vasárnap tartott közgyűlésén, az elnökválasztás lezajlása után tárgyalták az igazgató-választmány által a közgyűlés elé utalt indítványokat, melyeket Rubinek Gyula igazgató terjesztett elő. Ezen indítványok egyike a gazdatiszti kötelező nyugdíjbiztosítás és a gazdatiszti karnak az egyesület igazgató-választmányban való alapszabályszerű képviselőre vonatkozik. Az indítványra vonatkozó igazgató-választmányi javaslatot Rubinek Gyula igazgató ismertette, mely szerint az igazgató-választmány minden lehető el fog követni a kötelező nyugdíjbiztosítás létesítése tárgyában, ezt azonban csakis az összes magántisztviselők jogviszonyainak törvényes rendezése keretében tartja lehetségesnek. Az OMGE igazgató-választmányában máris jelentékeny képviselője van a gazdatiszti karnak, így erre nézve alapszabályszerű intézkedés fölösleges. Merza Mátrón fől-szólalása után Kodolányi Antal kimutatja, hogy az OMGE mindenkor a legmelegebb érdeklődéssel támogatta a gazdatisztek ügyeit. Erre a közgyűlés elfogadta az igazgató-választmány javaslatát.

A Horvát-Szlavon Gazdasági Egyesület márczius hó 4-én tartja meg d. e. 1/210 órakor Eszéken évi közgyűlését. Ugyanazon napon este 8 órakor tartatik meg az agrár-gyűlés.

A Beregvármegyei Gazdasági Egyesület Horthy Gyula elnöklésével Beregszászban igazgatóválasztmányi ülést tartott. Tudomásul vette a választmány a szőlészeti szakosztály újraalakulását s elhatározta, hogy a IV. nemzetközi tejjgazdasági kongresszuson, Péchy Tamás cs. és kir. kamarás földbirtokossal képviselteti magát. Az alkoholizmus rombolásának meggátlása ügyében a vármegyei gazdatársadalmat egyöntetű állásfoglalásra hívja föl. Elfogadta a választmány az OMGE-nek a gazdasági egyesületi tisztviselői kar nyugdíjügyében alkotott tervezetét, majd négy új gazdakör alakításáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak ifju Fedák István titkárnak. Több új tagnak a fölvétele után, az évi rendes közgyűlésének napját márczius 17-re tűzték ki. Végül a G. E. O. Sz. szövetségi nagygyűlésére Horthy Gyula elnököt, Czeiner Nándor alelnököt, ifju Fedák István titkárt, Patay András vármegyei főispánt és Bárczay Sándor országgyűlési képviselő nagybirtokost küldötte ki az egyesület.

Gazdak vándorgyűlése. A Nyugatmagyarországi Földmivelők Gazdasági Egyesülete Kapuvárott tartotta első vándorgyűlését, melyre a Rábaközből összesereglettek a kisczudák. Megjelentek a gyűlésen: Giesswein Sándor dr., Laehne Hugó, Csatory Béla képviselők, Scós Géza intéző, a Sopronmegyei Gazdasági Egyesület alelnöke, Meskó Pál, a „Hangya“ igazgatója és Molnár István gazdaköri felügyelő, továbbá az egyesületnek nagyszámu tagjai.

A polgári iskola hatalmas tornacsarnoka kicsinynek bizonyult az érdeklődő kisczudák befogadására. Laehne Hugó igazgató elnök nyitotta meg a gyűlést, üdvözölte a megjelenteket és bejelenti, hogy Zichy Aladár gróf elnök akadályozva van a megjelenésben és távirati üdvözlést küldött. Az első szónok Giesswein Sándor dr. a szervezkedés szükségességéről beszélt. Meskó Pál a „Hangya“ igazgatója a szövetkezetekről beszélt. Külön felsorolta a fogyasztási, hitel-, gép- és bérleti szövetkezetek hasznát. Molnár István dr. gazdaköri felügyelő gazdakörökről mondott nagyhatású beszédet. Az elnök indítványára az előadónak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a gyűlés. Szabó János ig. tanító a megjelentek nevében köszöni meg a vendégeknek a megjelenését.

Gazdasági szakelőadás a Balaton partján. A Balatoni Szövetség vasárnap Siófokon folytatta gazdasági oktatását a községi iskola nagytermében. A község vezetőemberei közül Torkos Pál plébános, Horváth Boldizsár esperes, Rosznágel István vasuti főmérnök és Szürszabó József vett részt az előadáson. Az első előadó Zalay Sámuel dr. fürdőorvos volt, a ki a Balatonmenti faluk csatornázásának szükségét fejtegette. Csernay Ödön, a Hangya szerkesztő-titkára ismertette a Balatonmenti népnek a termelés, fogyasztás és értékesítés körüli teendőit. Kukuljevic József dr., m. kir. állatorvos a tehéntenyésztés és tejtermelés fokozásának szükségességéről értekezett, majd pedig Cséplő Ernő a Balatoni Szövetség titkára ismertette a Balatonvidék szempontjából a földmivelésügyi kormányzat intézményeit. Szürszabó József indítványára a jelen voltak kimondták a siófoki gazdakör megalakulását, egyuttal mozgalmat indítanak a fürdőtelep igényeinek megfelelő fogyasztó- és értékesítő-szövetkezet alakítására.

Gazdasági népiskolák. Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter külön törvény ut-

ján akarja rendezni az ismétő-iskolák kérdését. Kötelezőleg elrendeli a gazdasági népiskolák felállítását minden olyan községben, ahol az ismétő-tanköteles gyermekek száma legalább is ötven. Ilyen helyen kisebb fokozatu gazdasági népiskolát kell felállítani. Ott pedig, hol a tankötelesek száma legalább 120, a gazdasági népiskola önállóan úgy szervezendő, hogy abban a gazdasági oktatást külön e célból rendszeresítendő gazdasági szaktanítók lássák el. Két típusa lesz tehát a gazdasági népiskoláknak: egyik önálló, külön szaktanítóval, 5—20 hold gyakorlati térével. Itt az évi szorgalomidő 8 hónap és a tanításra hetenkint télen 12 órát, nyáron 6 órát fordítanak. Ide szaktanítóul csak olyan okleveles népiskolai tanító alkalmazható, a ki a külön e célra szervezendő kétéves szaktanítóképző-intézetet sikeresen elvégezte. A kisebb fokozatu gazdasági népiskola céljaira a község 400 négyszögölből 2 holdig terjedő területet köteles adni. A szorgalomidő ugyancsak 8 hónap s az oktatás télen át hetenkint 7 órát, nyáron át 5 órát fog igénybe venni. A kisebb fokozatu iskolákban gazdasági oktatásra csak olyan tanítók alkalmazhatók, kik az evégből rendezendő gazdasági tanfolyamon bizonyítványt nyertek. Hogy melyik községben milyen jellegű gazdasági iskola legyen, azt a közoktatásügyi miniszter határozza meg, a községek anyagi erejének figyelembe vételével. Esetenkint az állam is hozzájárul a községi gazdasági iskolák fentartási költségeihez.

A hevesi palócok kivándorlása. Heves vármegye közigazgatási bizottsági ülésén a megyei gazdasági előadó szomorú tényekről számolt be. A palócok mindig növekvő arányban hagyják el szülőföldjüket és kivándorolnak. Ha három évig így fokozódik a kivándorlás, Heves vármegye északi falvai teljesen elnéptelenednek. A múlt hónapban 681-en kértek utlevelet Amerika felé, tényleg kivándorolt 502 ember, még pediglen egyedül az egri járásból 137, a pétervásáriból 186. Ezen járasok mutatják a legszomorubb képet ebben a tekintetben. Az előadó jelentésében azt mondja, hogy előreláthatólag a kivándorlás a nyáron csak fokozódni fog és oly nagy munkahiány várható, a minő még eddigéle nem volt.

Komló kivitel. Brazília komlóbevitelére az utóbbi években erősen emelkedett. A szükségletet Ausztria-Magyarország és Németország fedezik, tulnyomó részben hamburgi cégek közvetítésével.

Balatonparti ingoványok lecsapolása. Kaposvárról jön a hír, hogy a Balaton nyugati partján elterülő 18.000 holdnyi ingoványos, bozotos terület lecsapolására társaság alakult, a mely az ingovány egy részét még a múlt év folyamán lecsapolta és a mezőgazdaság részére használhatóvá tette. A másik rész lecsapolásának engedélyezését a társulat most kéri az alispántól, ki a munkálatok tervének áttanulmányozása után márcziusban Balatonkeresztúron helyszíni tárgyalást fog tartani.

A szesz jegyzése a tőzsdén. A tőzsdetanács egyik legutóbbi ülésén foglalkozott a szesz árának tőzsdei jegyzésével. A tanács hosszabb vita után abban állapodott meg, hogy egyelőre nem rendeli el a szesznek jegyzését, mert a tőzsdén nem kötnek ebben a cikkben üzleteket. Azonban elrendelte, hogy kísérik figyelemmel az árutőzsde üzleti forgalmát s ha azt tapasztalják, hogy a szeszáruban is történik kötés, nem zárkózik el az elől, hogy egy későbbi időben a szesznek tőzsdei jegyzését el fogja rendelni.

A Ph. Mayfarth és Ta. által szerkesztett „Agricola“ sorbavetőgép, 11—21 soros tolókerék rendszerrel, oly egyszerűsített minta,

Cséplőgéptulajdonosok pénzt, időt és munkát
takarítanak meg és **szébb, jobb cséplési**
eredményt érnek el a

Stern-féle szabad. dobkosárbetéttel.

Szakértő bizottság előtt

egy 550 keresztből álló búzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel utáncépelltetünk és az eredmény 680 kgrm. tiszta búzaszem volt.

Számtalan elismerő levél. — Kérdezősködére ingyen és bérmentve nyújtunk felvilágosítást.

Bárdos és Brachfeld

Budapest, VI., Gyár-utca 5.

mely az összes magfajtákat különböző mennyiségekben a legkisebb repczemagtól a nagy lótakarmánybabig, hajtó és vetőkerek váltása nélkül, hegyen és síkságon, teljesen egyformán veti, a magserülést teljesen kizárja, lökés, zökkenés vagy szállító gyorsaság káros befolyásának nincsen alávetve, minden részben erőteljesen épült és amellet mégis csekély vonóerőt követel. Főleg kiemelendő kukorica és répa vetésére szerkesztett különleges vetőkészüléke, melynek alkalmazása igen egyszerű, a mennyiben a hajtókészülék egyik fogaskerekét a vetőkészüléknek a szükségelt vetőtávolságra beállított kerekével kell kicserélni. A vetőemelet eltolható merítőkerék képezi, mely rendszer megengedi, hogy egy és ugyanazon vetőkerekkel az összes gabonanemeket fogaskerek váltása nélkül, tetszőszerinti mennyiségben lehet elvetni. Hogy ez teljes egyenletességgel menjen végbe, azt a magsekreány belsejében elhelyezett kavará tengely eszközli. Beszereshető Mayfarth és társa gépgyárában, Wien, Taborstrassa 11. sz.

Felhívjuk a figyelmét Faragó Béla erdészeti magkereskedésének új árjegyzékére, melyet érdeklődőknek ingyen és bérmentve küld Faragó Béla cs. és kir. udvari szállító Zalaegerszegen.

Tisztelettel értesítjük t. előfizetőinket, hogy a „Gazdasági Lapok” 1908 ik évfolyam 1., 3., 4., 7., 10., 11., 14., 18., 20., és 21-ik számú lappeldányai *teljesen elfogytak*, s így a reklamációkat ezen számok megküldése iránt tekintetbe nem vehetjük. Az „**Allattenyészési és Tejgazdasági Lapok**” ugyanezen évfolyam összes lappeldányai azonban még kaphatók.

Gőzekével szántást bárhol vállal és megvételre keres egy 6—7-es ekét: Bordács Tamás, Kisujszállás.

APRÓK.

Öreg fák átültetése. Az Egyesült-Államok mezőgazdasági intézete igen egyszerű és elmes módot közöl arra, hogy miképpen lehet öreg fákat az elhalás veszedelme nélkül átültetni. Mikor a fát átültetik, egyik vastagabb gyökerét simán átvágják és gummicsovét erősítenek rá, melyet vízzel töltenek meg. Ezután a cső szabad végét magasra emelik úgy, hogy magasabban legyen a fa koronájánál. A csőben levő víznek hidrosztatikai nyomása a vizet a fába szoritja egészen a tetejéig. A hatás már negyvennyolc óra múlva jelentkezik. Áprilisban, igen rossz időben ültettek Amerikában át egy bükkfát, a mely május végéig életjelt sem adott magáról. A gummicsov alkalmazása után hat nap múlva a fa kezdett rügyni, majd levelet is hajtott. Május közepén olyan szilvafán alkalmazták a mesterseges víznyomást, a melyet egy hónappal azelőtt

ültettek volt át, s a melynek rügyei a hőségtől és szárazságtól már fonyadtak voltak; egy hét múlva a bimbói szépen kinyíltak. Más kísérlet alkalmával husz almát áprilisban minden óvatossággal mellözésével ültettek át, de a legtöbbet azonnal gummicsovokkal látták el; egy hét múlva a fák rügyeztek, két hét múlva pedig a többiekkel együtt is tovább tenyésztek. A mely fát ugyanakkor ültettek át, de gummicsovvel föl nem szereltek, vagy hátramaradt fejlődésében, vagy éppen egészen elhalt.

A Demtschinszky-féle gabonatermelési mód, vagyis a gabona palántázása nem új dolog. China és Japánban a rizst palántázzák. Először csirázattják a rizsmagot, aztán meleg helyen elvetik és szorgosan öntözik. 35—55 nap múlva a szabadba kihalántázzák. Eredménye kettős. A termések így sokkal nagyobbak és vetőmagban nagy a megtakarítás. Már Krapotkin orosz herczeg penditette meg a gabona elpalántázási módszerét. A főkérdés, hogy mibe kerül az eljárás? Japánban 2 férfi és 2 nő egy nap 30 árt 33.000 palántát tud elültetni. A kertészek Jersey szigetén ügyességük szerint 600—1000 palántát képesek naponta elültetni. Hogy a palántázással a terméseket tetemesen növelni lehet, az kézen fekvő dolog. A kérdés csak az marad reánk nézve, hogy megtudunk-e birkózni a szükséges nagy kézi napszám igényével?

A legújabb árpacsávázási mód. — Dr. Appel és L. Kühle évek óta kísérleteztek azzal, hogy az árpauszög csiráit forró levegővel öljék meg. A hosszas kísérletek eredménye az lett, hogy ha az árpát 12 percig 65 C. fok forró légnél kiteszük, az üszög csirái megsemmisülnek. Ezt a módszert lehet alkalmazásba venni mindenütt, a hol szárítógépek vannak használatban. Így azonban nem csak a kőuszögöt lehet elpusztítani, hanem a repülő üszögöt is, a mely virágzaskor inficiálja az árpát. Ennek myceliuma mélyen elrejtve van a magban és ennek elpusztítására 90 C. fokig is kell menni a szárítógépben. A kísérletek, melyeket Büttner szárítógépén tettek, fényesen beváltak. Az árpa 90 C. fok forró levegőből és csirájának veszélyeztetése nélkül került ki, a mit a vetési próbák igazoltak. A búzával hasonló eredményt eddig kivívni nem tudtak. A kísérletek még folynak.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben lefolyt elnökválasztás alkalmából hazánk sok előkelő gazdája időzött a fővárosban és az ezekkel való érintkezés az üzletnek még fokozottabb élénkségét idézte elő. Ugyanis kiderült az, hogy a szükségletnek tulnyomó része még fedezetlen, miből viszont azt lehet következtetni, hogy a lóheremagnak pillanatnyi árcsökkenése csak rövid életű lesz. Gazdák részéről majdnem egészen megszűnt a lóheremag kínálata és a mi keveset még ajánlanak, az teljesen alantós értékű, tokos és nagyarányú fertőzött árura szoritkozik, melyekre az érettek követelt igen alacsony árak mellett is hiába keresnek vevőt. Luczernamag. Az ebbeli kínálat valamivel nagyobb volt, ám az árak változatlanul megmaradtak eddigi színvonalukon, kivéve oly árut, mely erősen gyomos volt. Kifogástalan, sőt telt szemű árúért néhány koronával többet is el lehetett volna érni. Rendkívül élenk volt az impregnált répmagvak forgalma, de megbízható, fajtiszta kereskedelmi árúból is sok elkelt. Bükköny már szűken van és ama gazdák, kik alacsonyabb árak reményében nem fedezték szükségletüket, most már kénytelenek magasabb árakat fizetni, mint a megelőző héten. Muhar és fűmagvak kelendősége normális, árváltozások nem fordultak elő.

Jegyzések nyersáruért 100 kilogrammonként:

Luczerna világos szemű	128—136 K
Luczerna barnás szemű	112—120 »
Vörös lóhere természetűtől arankamentes	138—145 »
Vörös lóhere arankától megtisztítható	125—130 »
Vörös lóhere nagyarányú	110—115 »
Biborhere	40—42 »
Baltacsim	41—45 »
Bükköny	24—25 »

Szesz.

A szeszüzletben e héten gyéribb forgalom mellett olcsóbb árajánlatok voltak és a szeszárak olcsóbban is zárulnak.

Elkelt helybeli finomítottól *finomított szesz* adózva

nagyban 177—177.50 K-ig, adózatlanul 58—58.50 K ellenben vidéki szeszfinomítóktól, mezőgazdasági szeszfinomítóktól és másodkézből olcsóbb árajánlatok mellett több üzlet létesült.

Élesztőszesz adózva 176—176.50 K-ig, adózatlanul 57—57.50 K. jegyeztetik.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz azonnali és kampány szállításra olcsóbban volt ajánlva és 51.50 K-ig el is kelt fix árban és 2—2.50 K-ig, jegyezésen alól.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 54—55 kor.

Budapesti zárallarak nagyban:

Finomított szesz adózva	177—177.50 K
Finomított szesz adózatlan	58—58.50 »
Élesztőszesz adózva	176—176.50 »
Élesztőszesz adózatlan	57—57.50 »
Nyersszesz adózva	175—175.50 »
Denaturált szesz	51—51.50 »

Készáru-tőzsde 1909. febr. hó 19-én.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapestben		100 kilogramm készpénz ára Budapestben	
	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:				
Tiszavidéki	75	—	79	26.90
"	76	26.35	80	27.05
"	77	26.55	81	27.30
"	78	26.75	82	—
Fehérmegyei	75	—	79	26.65
"	76	26.20	80	26.90
"	77	26.40	81	—
"	78	26.55	82	—
Pestvidéki	74	—	78	26.60
"	75	—	79	26.70
"	76	26.25	80	26.95
"	77	26.45	81	—
Bánsági	74	—	78	—
"	75	—	79	26.75
"	76	26.30	80	27.00
"	77	26.50	81	27.25
"	78	26.65	—	—
Bácskai	75	—	79	26.80
"	76	26.35	80	27.05
"	77	26.55	81	—
"	78	26.70	—	—
Rozs elsőrendű új	—	—	—	20.70
" középminőségű (új)	—	—	—	20.60
Árpa takarmányáru, elsőrendű	—	—	—	17.00
" másodikrendű	—	—	—	16.50
Köles	—	—	—	—
Zab elsőrendű (új)	—	—	—	17.65
" középminőségű (új)	—	—	—	17.35
Tengeri belföldi	—	—	—	14.30
" román v. bolgár	—	—	—	—
Repcekaposza	—	—	—	—

Kimutatás

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonarakárak gabona és őrlemény forgalmáról és készleteiről.

1909. február 6-tól 1909. február 13-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
mennyisége métermázsákban					
I. Készlet és forgalom.					
Készlet 1909. február hó 6-án	351817	167315	123343	183155	108019
Betét 1909. febr. 6-tól	—	—	—	—	—
rozás 1909. febr. 13-ig	13648	1682	8884	5288	21617
Kitá. 1909. febr. 6-tól	—	—	—	—	—
rozás 1909. febr. 13-ig	27344	7573	18280	13065	22823
Készlet 1909. febr. hó 13-án	338121	161424	113953	175378	106813

II. Az 1909. február hó 13-án megállapított készletek részletezése.

A) Nyilvános áruraktárak	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
Baros	30653	5079	297	24182	7813
Berettyóújfalú	6942	1433	5320	1294	—
Békéscsaba	13311	497	293	709	2958
Brassó	11768	8198	1552	7546	3703
Budapest	12773	18655	3342	31168	4785
Csáktornya	11471	6452	188	2754	1666
Czegléd	3660	5247	2628	4155	1384
Debreczen.	7143	42968	3105	12011	445
Érmihályfalva	2894	12908	488	118	282
Fiume	30938	960	27656	15009	32906
Győr	—	2663	11717	2488	2499
Kaba	11216	262	199	180	36
Karozag	1439	—	125	88	149
Kassa	1775	36	2713	7398	93
Kisujszállás	14553	1212	142	326	126
Kisvárdá	10190	10720	320	740	—
Kolozsvár	20505	589	786	2707	65
Marosludas	5829	105	1312	4244	1524
Maros-Vásárhely	10148	—	2298	1347	—
Mátészalka	2033	1756	181	3224	1013
Mezőkaszony	1759	90	73	2086	24
Mezőtúr	12854	—	2333	131	339
Miskolc	4590	3225	4067	9017	953
Nagybecskerek	17441	799	521	14840	21616
Nagykanizsa	17397	2806	18915	1322	1324
Nagykóly	8023	1072	—	639	—
Nagyszalonta	1304	1038	297	90	768
Nagyszében	—	—	—	—	—
Nagy-Várad	4868	1210	2255	812	331
Nyíregyháza	8243	24689	162	4821	—
Nyitra	287	1607	6159	215	—
Pancsova	1975	—	—	150	9743
Pozsony	—	—	—	—	—
Szarvas	6384	93	676	202	20
Szatmár-Németi	1358	—	—	—	—
Szeged	1358	—	897	708	1776
Szoboszló	2144	93	774	95	132
Szombathely	1975	1568	11580	7366	380
Temesvár	33319	625	—	6307	2440
Versez	4239	195	577	4393	5390
Eszék	—	—	—	—	—
Siszek	—	—	—	—	—
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti gabonarakárak.	755	2557	43	486	217

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ordódy Lajos.**

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

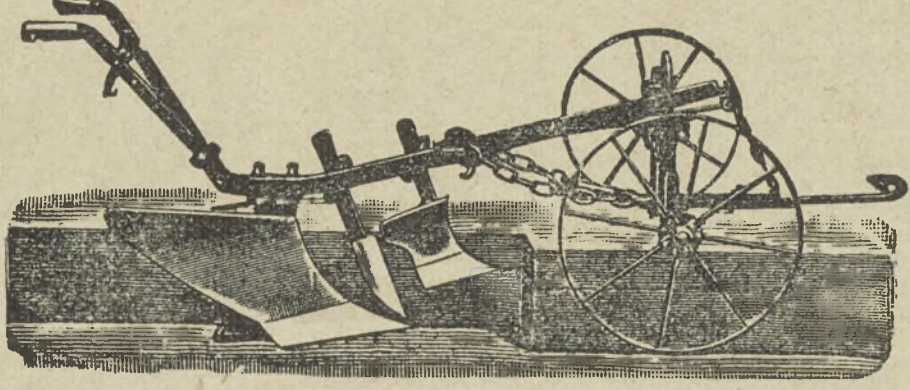
budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek évente két sorozatban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapju-árverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény-testekkel, páncél-lemezekkel,

□ acélgerendelylyel,

☞ állítható szarvakkal, önvezetéssel.

Többvasú ekék.

Finom-, szántás-, csukló- és rét-boronák,

háromtagu és egytagu hengerek,

Superior sorvetőgépek, triőrök.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcsepőkészletek 12 H²-ig. Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

30 millió erdei csemete

	1000 drb Korona
Lúczyenyű 2 és 3 éves magonc, 5.- 7.-	
Erdeifenyű 2, 3 és 4 „ „ 3.- 9.-	
Fekéfenyű 2, 3 és 4 „ „ 3.- 9.-	
Kocsányos- 1, 2 és 3 „ „ 6.- 15.-	
tölgy	
Akác 1, 2 és 3 „ „ 2.- 50.-	
„ 2 és 3 éves iskolázott „ 22.- 65.-	
valamint 1 és 2 éves alma és körte- vadonc 1000 drb Korona 10.- 50.-	
Továbbá erdei- és sövénycsemeték, gyümölcs-, dísz- és sorfák minden kelendő minőségben. Képes főárjegyzéket kívánatra ingyen.	

Gróf Batthyány Zsigmond uradalmi intézősége.

Csendlak, up. Ferenczlak. Vasm

Tenyésztőjások.

Szabadban tenyésztett fekete amerikai Minorkák a 60.0 márkáért Amerikából importált „Champion Victor“ kakas és kintű tojók származékai, gyönyörű óriás példánvok. Megtermékenyítés és frissességért kezeség vállalatik Darabja 50 fill Vidočka Tobitschau (Mähren.)

A csetei uradalomban eladó:

16 darab egyéves szőke mangalicza kan,
17 darab két éves tarka üsző.

Tisztartóság.
Posta, vasut Kéthalom.

forduljon minden érdeklődő ki sulyt fektet I. fajtisza anyagra.

Nagybani termesre legaltsalmasabb gyümölcs a

SZILVA.

Szállítunk erőteljes fejlődésű szép koronájú fákat 1000 drbonként 700.- kor.-ért. Többi szakmabeli cikkekről árjegyzéket ingyen küld:

FISCHER és Tarsai

faiskolák és szőlőoltványtelepek

NÁD

kbl 50/00 kéve nád eladó ab vasutállomás Székelyhid, waggonba rakva, vevő ponyváival lekötve 220 kor. árban 1000 kévenként (egy waggon kbl 1000 kéve) Rendelések a vételár előzetes beküldése mellett

gróf Stubenberg József székelyhidi uradalmának számtartói hivatalhoz.

Gyümölcsfák,

törpe és magastörzsűek dús választékban kaphatók a nagym. gróf Zichy József kertészetében Pusztá-Földemesen, (Pozsony m.). Továbbá helyszüke miatt nagygyümölcsű mogyoróbokrok 100 d.-onként 30 kor. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld a vezetőség.

10 LÉGKÖRNYOMÁSÚ LOKOMOBILOK

legújabb szerkezetű

az elavult gyártmányokkal szemben

tetes tüzelőanyagot takarítanak meg.

Tulszárnyalnak minden más gyártmányt.

Elavult gépszerkezetek kicserélése ajánlatos, az olcsóbb üzemköltség lényeges megtakarítást jelent.

Nagy munkaképesség

Gazdaságos üzem

Vaskeretű gőzcsepplőgépek 1908/09. évi szerkezet.

Benzinmotorok, utimozdonyok, ipari czelokra szolgáló lokomobilok tulhevitovel, kazalozogépek, aratógépek, losonczyi vetogépek, resiczai aczelekék, Kalmár-féle rosták, teljes malomberendezések stb.

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége,
BUDAPEST, V., Váci-körút 32. szám.

A TAVASZI VETÉSHEZ!

A legjobb sorbavetőgépek
MAYFARTH PH. és Ta. ujonnan szerkesztett
„**AGRICOLA**” gépe tolókerék rendszerrel

az összes magnekem és különböző magmennyiségek számára, kerekek kiváltása nélkül. Hegyen és síkságon egyaránt alkalmazhatók, legkönnyebb kezelés, legnagyobb tartósság, rendkívül olcsó ár.
A legjobb szerkezetű boronákat, ekéket, hengereket, fű-lóhere és gabonakaszáló gépeket, szénforgatókat és széria-gereblyéket gyártja

Ph. Mayfarth és Ta. Gazdasági gépgyárak, vasöntödék és gőzházok
Wien, II/1. Taborstrasse 71.

Részletes képes árjegyzékek ingyen.

Képviselek és viszontelárúsítók kerestetnek.

Önműködő, kocsira szerelt **növénypermetező** répa és burgonya permetezésre, valamint a vadrepce, vadmustár és másféle gyom kiirtására szállít:

Ig. Heller,
Bécs,
II., Praterstrasse 49.
Képviselek kerestetnek.

Hirdetéseket
felvesz a kiadóhivatal, Budapest,
IV., Múzeum-körút 7. szám

Strube-féle tavaszibuza

Ő Exc. báró Stummer Ágoston tavarnoki főintézőségénél eladó métermázsánként 30 koronáért,

és Hanna vetőárpa

első utánvetés, métermázsánként 22 koronáért zsák, nélkül. Nagytapolcsányi állomásra szállítva, a míg a készlet tart. 500 kg.-nál keveseb nem eladó.

Gyümölcsta vadoncok

továbbá akác- és gledicsia-csemeték eladása.

Vadcsemete-készle'em meghaladja a két milliót. Csakis 1—2 éves rendkívül gazdaggyökerű, mindenféle gombabetegségtől és állati ellenségtől mentes csemeteket bocsájtok áruba, úgy, hogy azok bárhova is kerülnek, biztosan fogamzanak és vigan tenyésznek.

A fenti vadoncok egy részéből gyökérbézés végett átültetett minőségben is szolgálhatók.

Csemetéim erősség, illetve magasság szerint két csoportban vannak rendezve és pedig:

I. csoport.

Inkább kézbeli nemesítésre való, de nyári szemzés alá is alkalmas 2 éves csemeték:

1. osztályu, a föld ilyen [—] 11 mm. vastag	korona
100 drb ára	5'—
1000 drb ára	40'—
2. osztályu, a föld színén ilyen [—] 8 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	3'60
1000 drb ára	32'—
3. osztályu, a föld színén ilyen [—] 6 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	2'80
1000 drb ára	25'—

II. csoport.

1—2 éves nyári szemzés céljából, vagy gyökereztetés végett kiültethető csemeték:

1. osztályu, a föld színén ilyen [—] 4 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	2'20
1000 drb ára	20'—
2. osztályu, a föld színén ilyen [—] 3 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	1'60
1000 drb ára	15'—
3. osztályu, a föld színén ilyen [—] 2 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	1'20
1000 drb ára	11'—

5-10-25-50 ezer drb vételénél megfelelő árendeményt adok.

Eladó készletem van bármilyen nagy mennyiségben a következő vadcsemetékből:
Körte, alma, mandula, szilva, (Prunus Mirabolana) **sajmeggy**, (Prunus Mahaleb) **birs, doucin** és **paradicsomalma**.

Fentemlített mindenféle fajú gyümölcs-vadcsemete egyforma áron adatik el.

Igen nagy készletem van fentiekben túl mindenféle fajú nemes oltványokból, valamint sövénykerítésre alkalmas Gledicsia, továbbá erdősiszterre és útszélre való 1—5 éves akácfaiból is.

Kimerítő és részletes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ föld-, szőlő- és faiskola-birtokos CZEGLÉD.

A szőlő trágyázása.

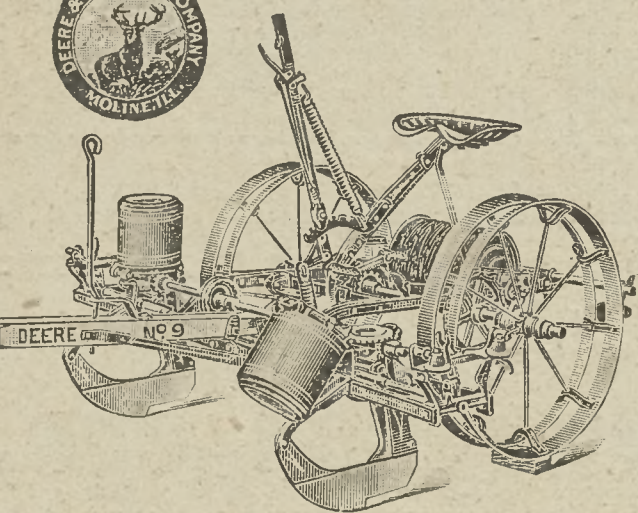
Írta: **Ordódy Lajos**. — Ára 3 korona. Gyakorlati útmutató arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és mű-kereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. — Megrendelhető a Gazdasági Lapok kiadóhivatalában, Budapest, IV., Múzeum-körút 7.

DEERE-féle amerikai tengeri vetőgép

mely a tengerit önműködőleg a legpontosabban veti négyzetbe, hogy az a Hermann-féle rendszer szerint is legyen, úgy hossz-, mint keresztirányban géppel művelhető, illetve kapálható.

Tanulmányozva az amerikai efajta, ott nagyon elterjedt különféle gépeket az itt láthatót találtam a legjobbnak

és van szerencsém ezeket a tisztelt gazdaközönségnek minden tekintetben jótállás mellett ajánlani.

Ismertetéssel, ugyszintén árakkal, valamint részletes használati utasítással kívánatra készségesen szolgál

Propper Samu

mezőgazdasági gépraktár
Budapesten, V., Váci-körút 52. sz.

Muraközi hidegvérű (nori) igás tenyészlóvak és tenyészmenek

vásárlásánál — direkt a tenyész-től — és a vásár kon segédkezésemet felajánlom. Czímem:

Idősb Heinrich Mór muraközi lóvásárló ügynöksége

Csáktornya (Muraköz) törv. bejegyzett czég. Vásárjegyzék ingyen. Megbízható telvilágosítás. Elsőrendű referenciák.

Sürgönczim:
Heinrich senior Csáktornya.

Saját magpergetőjében termelt, legmagasabb csiraképeségű **tülevelű magvakat**, kitűnő minőségű **lombfagyvakat**, **kocsányos és kocsánytalan tölgyemköt, fűmagvakat**, valamint **répa, here és egyéb gazdasági magvakat** ajánl

FARAGÓ BÉLA
cs. és kir. udvari szállító
magyar magpergető gyára, erdészeti csemetekertjei
ZALAEGRSZEG.

Millió
úri- és hölgy-órák,
a legpontosabban szabályozva és repassirozva, 3 esztendői kezességjegy ellenében küld a **Wiener Uhrenfabrik, Heinrich Weisz, Wien, XIV. Pillergasse I/344.** Svájci nikkell zsebóra 5 korona. — Pompás remontoir glória, ezüst horgony uti óra 3 köpennyel csak 5 korona. — Nagyon divatos remontoir elektro-, arany-, úri- és hölgy-órák 10 korona. — Ugyanaz kettős köpennyel 14 korona. — Ehhez illő elegáns úri- és hölgy-óráláncok 46 korona. — Ébresztő órák 2 korona 90 fillér. — Karperecek, amerikai double-aranyból 5 koronától 10 koronáig Elküldés utánvétellel. Kioszerelés megengedve.

Saját telepein nevelt, kitűnően fejlődött, erdősítési célra alkalmas **tü- és lomblevelű csemetéket, gyümölcsfákat** válogatott fajokban, **diszfenyőket, sorfákat, élősvény-cseme éket** ajánl

FARAGÓ BÉLA
cs. és kir. udvari szállító
magyar magpergető gyára, erdészeti csemetetelepei
ZALAEGRSZEG.
Alkalmi vétel több millió tölgyesemete 20.— 150 cm. magasságban, 50,000 darab diszbokor 1 1/2—3 méter magasságban, 10,000 drb diszfenyő 1 1/2—3 méter magasságban.

Kizárólag fajtiszta őszi szedésű jég- és fagymentes sima vesszőt ajánlok vételre!!!
Készlet gyökeres csak 150,000. Árjegyzék bárkinek kívánatra Küldetik bérmentve! Sima készlet 3 millió.
Kivonat MICHL ISTVÁN tata-tóvárosi immunis mintaszőlőtelepe árjegyzékéből:

A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima	
	száza	ezre	száza	ezre
	frt	frt	frt	frt
BORFAJ:				
Overni hamvas fehér	—	—	1.20	10.—
Budai zöld	—	—	.60	5.—
Burgundi	—	—	.80	6.50
Erdői (fehér bakar) 2 éves	4.—	30.—	.80	5.—
Erdélyi leányka	—	—	1.50	12.—
Ezerjő	—	—	.50	4.50
Fehér Bogdányi dinka	—	—	.80	6.50
Furmint	—	—	.60	5.—
Hárslevelű val. Hegyaljai	—	—	.80	5.—
Járdovány	—	—	.80	6.50
Mézes fehér	—	—	.50	5.—
Mir. ovacsi	—	—	1.20	8.—
Mustos Kadarka	—	—	.60	5.—
Olasz rizling	—	—	.50	3.8.
Rajnai Rizling	—	—	.70	5.—
Rakk	—	—	.60	5.—
Sauvignon	—	—	.70	4.50
Szerémi zöld	—	—	.60	5.—
Szlankamenka	—	—	.80	5.—
Zöld Sylváni	—	—	.80	4.—
Bogdányi dinka piros	—	—	1.—	8.—
Kövidinka 2 éves	3.50	25.—	.60	5.—
Szlankamenka	—	—	1.—	6.50
Tramini	—	—	1.50	12.—
Veltelini	—	—	.60	4.50
Vörös dinka	—	—	.60	3.50
Alicante bouchet fekete	—	—	.70	5.—
Aramon	—	—	1.—	8.—
Carbenet	—	—	.60	3.50
Kadarka nemes fekete	—	—	.60	4.50
Merlott	—	—	.60	3.50
Nagy Burgundi	—	—	.70	5.—

A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima	
	száza	ezre	száza	ezre
	frt	frt	frt	frt
Oportó fekete	—	—	.70	5.50
Othello	—	—	.70	5.—
Vegyes borfaj	—	—	.60	3.50
CSEMEGEFAJ:				
Chass. blanc, croquant fehér	—	—	.80	5.—
„ corneille blanc	—	—	1.20	8.—
„ Fontainebleau	—	—	1.20	8.—
„ musc. Gama Drome	—	—	1.50	10.—
„ musc. d'St. Fiacre	—	—	1.80	12.—
„ de Nantes	—	—	1.80	12.—
„ Napoleon	—	—	2.—	12.—
„ Vibert	—	—	1.50	10.—
„ Fontain. rouse v. piros	—	—	1.80	12.—
„ rouge s.	—	—	1.20	8.—
„ Imperial rouge	—	—	1.50	10.—
„ Negropont.	—	—	1.50	10.—
„ Ronsard vil.	—	—	1.80	12.—
„ tokay angevine v.	—	—	1.80	12.—
„ rouge crequant s.	—	—	.80	6.—
Muscat Alexander fehér	—	—	.80	6.—
„ Caminada	—	—	2.50	20.—
„ candia	—	—	2.50	20.—
„ croquant	—	—	1.80	12.—
„ dr. Rob. Hogg	—	—	2.20	15.—
„ Escholata sup.	—	—	4.—	—
„ Lahnes Perfect.	—	—	5.—	—
„ Lunel	—	—	1.—	6.—
„ Ottonel	—	—	1.50	10.—
„ Pansée	—	—	2.50	20.—
„ di Corail vil. piros	—	—	1.50	10.—
„ frontignen rouge sötétpr.	—	—	1.80	12.—

A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima	
	száza	ezre	száza	ezre
	frt	frt	frt	frt
Muscat Hamburg fekete	—	—	2.50	20.—
„ Madersfield c.	—	—	1.80	12.—
„ Augustana fehér	—	—	2.50	—
„ Calábriai	—	—	2.—	15.—
„ Csaba gyöngye 10 db sima 2 frt	—	—	10.—	8.80
„ Damaskusi fehér	—	—	2.—	15.—
„ Ezredéves emlék	—	—	2.—	12.—
„ Ferdinand Lesseps	—	—	2.—	15.—
„ Genaui óriás	—	—	1.50	10.—
„ Kecsecsecs	—	—	1.50	8.—
„ Kossuth Lajos	—	—	2.—	15.—
„ Madelaine angevine	—	—	1.—	6.50
„ „ royal	—	—	1.—	8.—
„ Malaga	—	—	2.50	20.—
„ Melinet (homok király)	—	—	2.—	15.—
„ Passatutti	—	—	1.—	8.—
„ Precoce de Malingre	—	—	—	—
„ Szemendriai	—	—	1.80	10.—
„ Bronners szőlő vil. piros	—	—	1.80	10.—
„ Kecsecsecs söt.	—	—	1.60	12.—
„ Malaga rosea vil.	—	—	2.50	20.—
„ Malakoff Ossum söt.	—	—	3.—	20.—
„ Rosa minna di Vacca	—	—	1.80	12.—
„ Dodrelábi fekete	—	—	1.20	8.—
„ Izabella	—	—	1.20	8.—
„ Malaga kék	—	—	2.—	15.—
„ Ökörzem	—	—	1.20	8.—
„ Olivette nouve	—	—	1.80	12.—
„ Trollingi	—	—	1.50	10.—
„ Vegy. csemege exquisit fajok	8.—	10.—	2.—	15.—
„ „ kiváló jó	6.—	40.—	1.50	10.—
„ „ chasselas fajok	—	—	1.—	6.—
„ Rip. portalis I. oszt. 2 éves	4.—	35.—	1.80	14.—

MEGJEGYZÉS. Mindazon küldeményeket, melyek a 60.900. sz. miniszteri rendeletnek meg nem felelnek, kötelezem magam legott saját költségemen visszahozatni s a megrendelő által kifizetett összeget megteríteni. Fenti árak esomagolás nélkül értendők, melyért csupán saját kiadásaim számítom fel. A vesszők fajtiszta, szokványminőségűek, peronospora, oídium és jégverésmentesek, őszi szedésűek. Megrendeléshez 1/3 előleget kérek. — Telepem: Bécsben, Budapesten, Prágában, Szegeden, Párisban, Pozsonyban, Ostendében elsőrendű érmet és Ostendében még királyi kitüntetést „koronás arany érdemkeresztet” nyert. — Több ezer elismerttel tanuskodik, többek közt állami, főhercegi és temérdek uradalmi telepekről is — a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról.

Párisi világkiállítás „Grand Prix” 1900.

Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID
cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.
Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőgyűjtésre, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírásra a trainingben.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid
csak ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten, VI., Király-utca 12. VI., Andrassy-ut 28.

Keresünk megbízható termelőket 25 Morgen (800 négyszögöl) takarmányrépamag, borsó és karóbab termelésére, és magas árakat fizetünk.

Ajánlatokat egyenesen kérjük intézni:

Mitteldeutsche Export und Importgesellschaft
korlátolt felelősséggel.
Frankfurt a. M. 3.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műórák, főtáplálója a remontoir ingaóráknak stb. stb.

ÓRÁK, EKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Szőlőoltványok!

A mellékelt rajzon látható oltvány egy kétéves, u. n. „dugvány” zöldoltvány. Franciaországban kizárólag csak ezeket használják a hiányokat és táblás ültetésekhez is csak ilyeneket használnak. Ennek felső része erőteljes, egy éves sima, alsó része pedig kétéves, izmos gyökerekkel. Ez a legtekélyesebb oltvány a hiányok pótlására és táblás ültetésekhez az egész világon. Minden tő kivétel nélkül megfakad s oly erősen fejlődik, hogy a második évben már termést hoz.

Szőlőlugasokhoz
a melyekből egy-egy tő 200—300 fűrtöt terem éventé, szintén ilyenekből szállítok nagybörzést. Készlet portális alanyon százhusz-ezer Ezenkívül gyökeres fásolt. any készítő-ötvenezer tő legkiválóbb bor és csemege-fajokban, tőkéletes forradásu, dus gyök rü válogatott szép példányok.

Élősövénynek
Gleditschia-csemeték, hegyközségek, legelő, ndva ok, majorok, kertek, temetők stb. stb. A legcsóbban egyszer és mindenkorra, kulcsal zárhatóan csakis ezzel kerithetők körül. Óriás tövisseivel ember és bármí állatnak te jesen ellentáll.

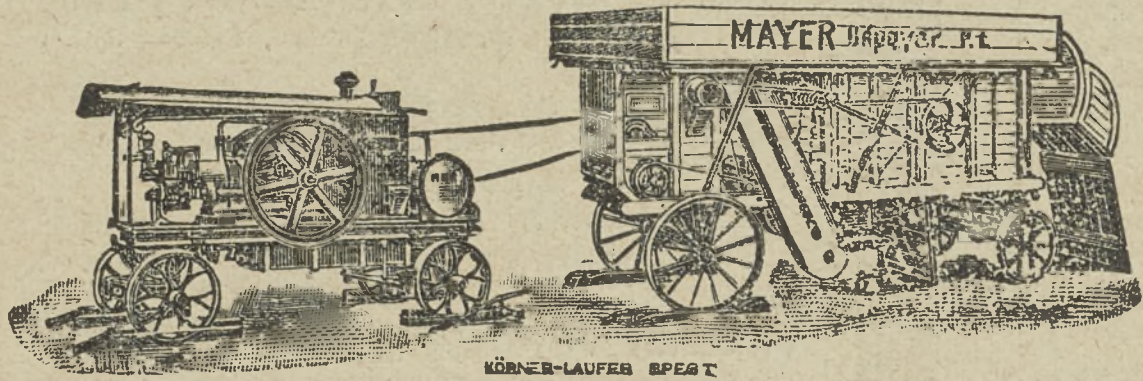
Képes a jegyzélet
ingyen és bérmentve küldök bárkinek, ki címét tudatja, magyar, német, horvát, szerb és román nyelven, (ezen nyelveken levelezek is) 40 a szöveg kö zé nyomott szép képpel. Ezen katalogust meghozatni igen meleg n ajánlom még azoknak is kik rendelni nem akar-nak, mert mindenkit érdeklő igen hasznos tartalommal bír.

Nagy Gábor
Nagykágya, posta és táviráda Kóly.

MAYER GÉPGYÁR

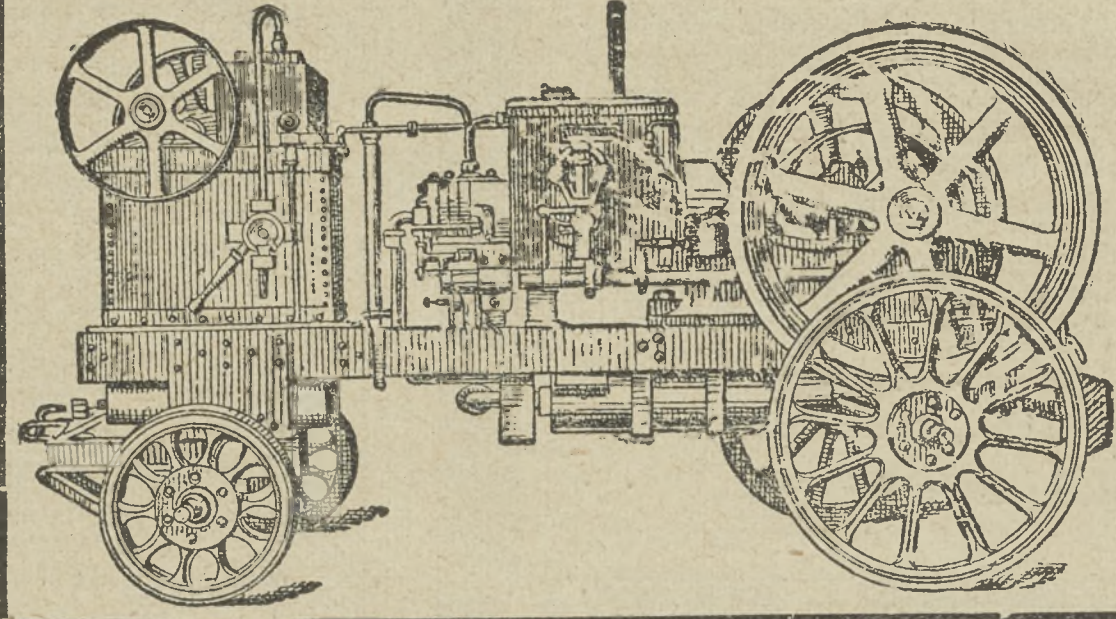
vas- és fémbontóde részvénytársaság
SZOMBATHELY—BUDAPEST, VI., Váci-körút 61. sz.

Malom-építészet, motor-osztály, mindennemű gazdasági gépek gyártása. Hazai gyártmány. Kötő munka. Kedvező feltételek. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

LANGEN és WOLF motorgyár

BUDAPEST, VI., Váci-körút 59.

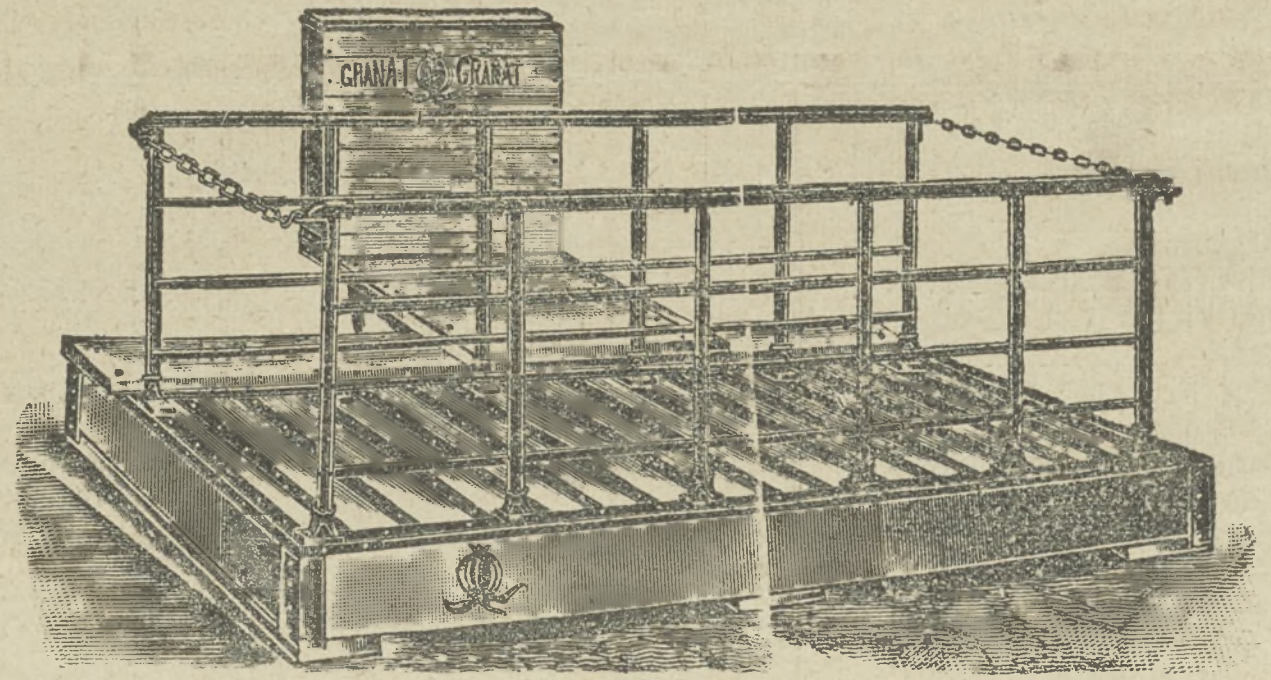

Eredeti **„OTTO“**
-féle lokomobílok, benzin- és szivógáz-motorok.
Kényelmes fizetési feltételek.

A szőlő trágyázása.

Irta: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona. Gyakorlati útmutató arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és mű-kereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. — Megrendelhető a **Gazdasági Lapok** kiadóhivataiban, **Budapest, IV., Múzeum körút 7**

„GRANAT“ MÉRLEGGYÁR ZWARG ÉS RINGEISEN TESTVÉREK BUDAPESTEN.

Ajánlják mérleggyártmányaikat és pedig: egyensúly-, tízedes-, százados-élőállat- és hidmérlegeiket a legmegbízhatóbb és legolcsóbb kivitelben. — Gyár: **III. ker., Szépvölgy-útca 8. sz. Raktár: V. ker., Hold-útca 21. sz.**

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . 1,970.340.— kor.
Tartalékok 764.760.16

Összesen: 2,735.104.16 kor

1901. évi fölösleg 90.349.— kor. 1904. évi fölösleg 72.438.23 kor
1902. " 59.782.26 " 1905. " 61.730.60 "
1903. " 109.331.73 " 1906. " 39.243.65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módok szerint.

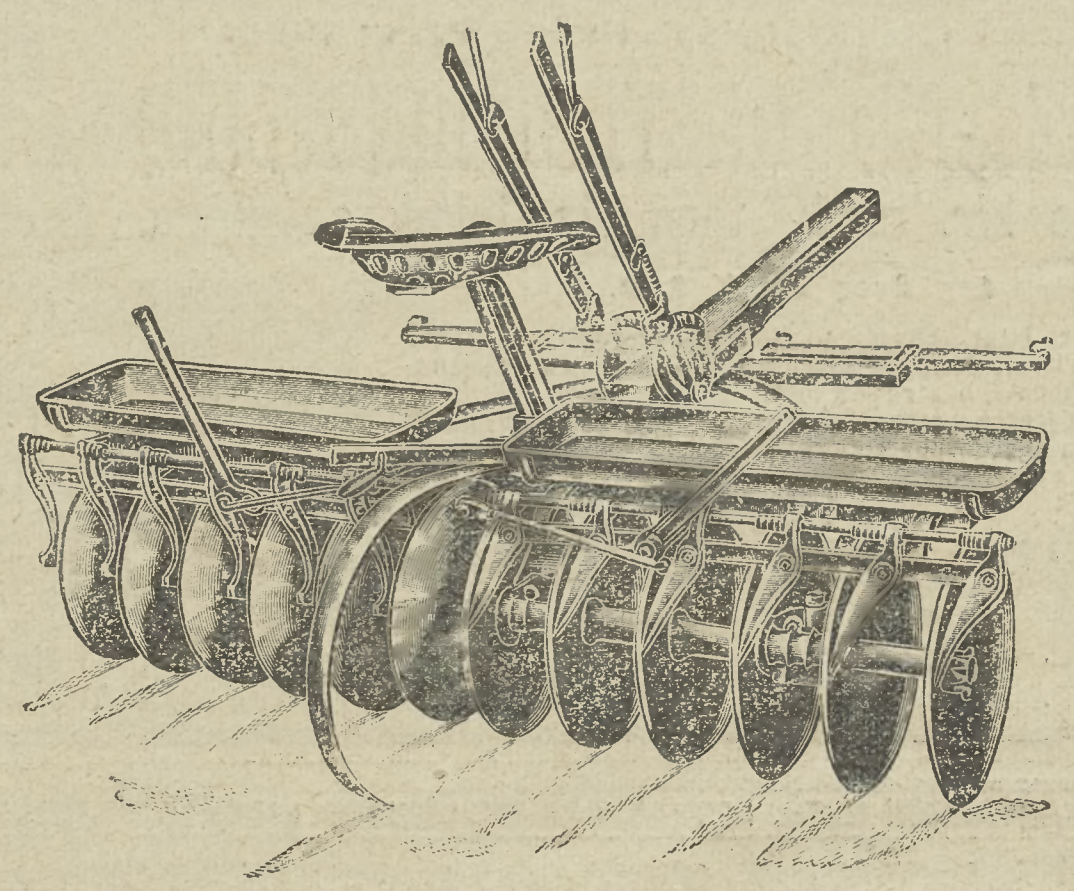
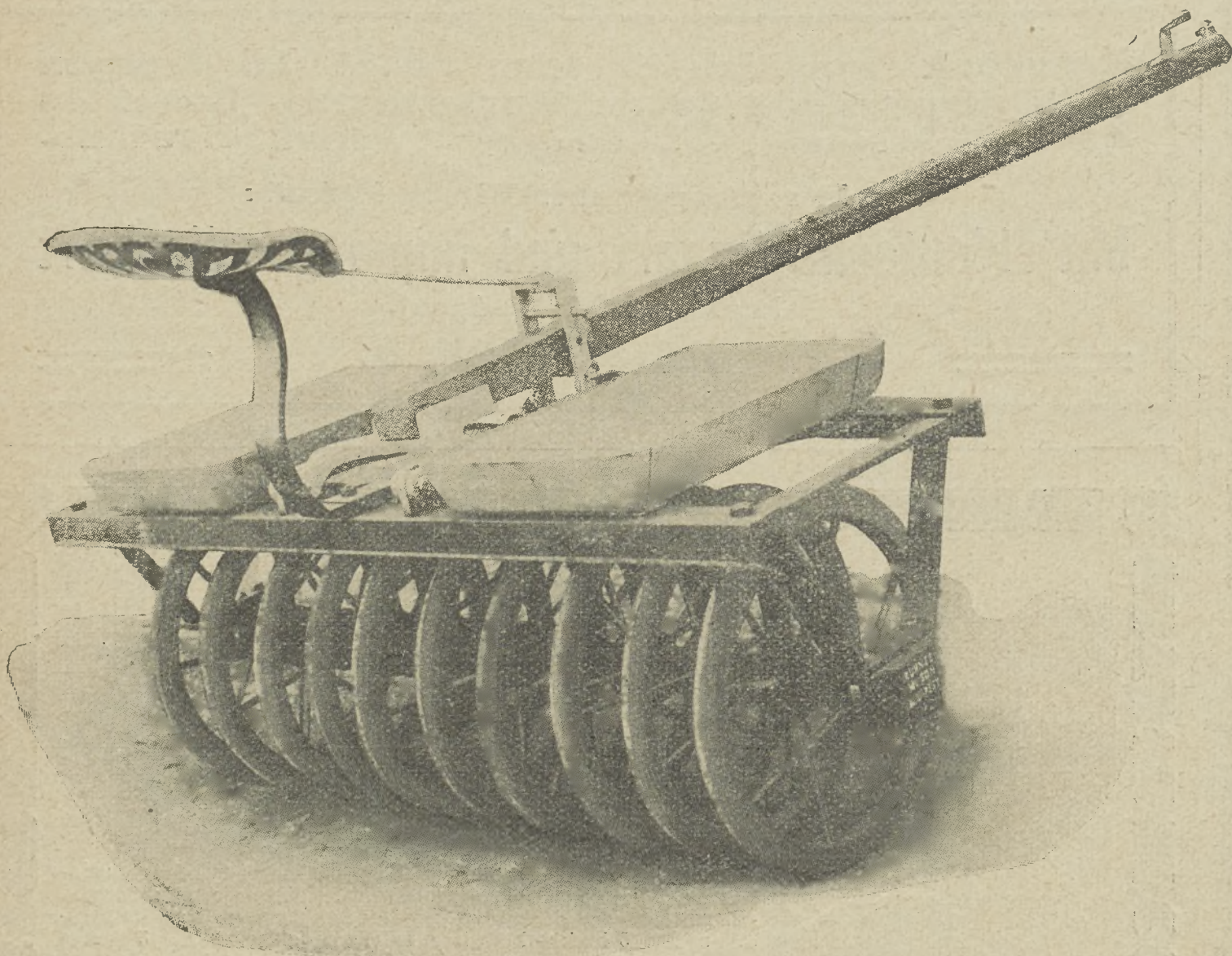
Az üzlet-eredményben a biztosított tagok arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

Champlain tavaszbuza,

kissé árpás, a vevő zsákjaiban, bicskei vasuti állomásra szállítva, készpénzfizetés, vagy utánvét mellett, 28 koronáért kapható **bicskei Rosenfeld Henrik uradalmi gazdaságában, Bicske, Fehérmegye.**

A CAMPBELL-féle talajmiveléshez szükséges talajtömörítőket és tárcsásboronákat szállítja

„KÜHNE“ MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR R.T. MOSONBAN

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

LEGNAGYOBB-SZŐLŐLTVÁNYISKOLA
AZ ÁLAMI FELÜGYELET MELLETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM
TELEP
NAGYŐSZ
TORONTÁL M.

TERJEDELME 500 KAT. HOLD
KÉSZLET SOK MILLIÓ
ÁRJEYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

NEM A
MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

500 holdon felüli birtok,

ősregi kastélyllyal, modern gazdasági épületekkel, tehenészet, nagy termő szőlő, köves-ut és folyóvíz mellett, város és vasut köz lében eladó. — Czim megtudható a kiadóhivatalban 601—909. szám alatt.

A LEGJOBB ÉS LEGOL-SÓBB ÉPÍTŐANYAG

HOMOK — ARANY

a homokból, cementtel vagy mészszzel készült falazótégla, tetőcserep, fal és padlólapok, csövek stb. Dr. Gaspary rendszere szerint előállítva,

Dr. Gaspary kézi vagy erőhajtásra berendezett gépein vagy formáin a legkülönbözőbb árakban.

A 84. számú ismertetési broszúra ingyen.

Levelezés és nyomtatványok magyar nyelven.

Leipziger Cementindustrie Dr. Gaspary & Co.
Markranstädt, Leipzig mellett (Németország).

Kocsigyártás.

Budapesti kovacs- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucsernok Szövetkezet

BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-ut 72. szám.
Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

KOBLINGER
GYULA
FOTODIAGRÁFIAI-MŰINTÉZET.
BUDAPEST, VII.
CSÉNGERI-UTCA 22.

Készít
CLICHÉKET
MŰVEK
14-61. FOLYÓIRATON ÁRJEYZÉKEN
ÉS MIRETÉNEN RÉSZÉB
TERVEN
PHOTOTOGRAFIAI ÉS SORSZÁMRASTYRÁK

Fasor ültetéshez

alkalmas akácza, jó gyökeres és többször iskolázott 2 méter törzsmagasságú korona metszéssel, 6-8 czeni kerület vastagságú, darabonként 20 fillérért és 8-12 czeni kerület vastagságú 30 fillérért eladó.

Úgyszintén nemes fűzfadugványok és pedig salix viminális regális, salix viminális purpurea, salix amygdalina és argol viminális fajokban 1000 darabonként 3 koronáért eladók.

Úgy az akácza, mint a dugványok a zselizi állomáshoz szállítva és a csomagolás önköltségen számítva értenődök. Szives megrendeléseket kér a

„Sárói uradalom“
Nagysáró, Bars megye.

ÁGYBAVIZELÉS.

Azonnali szabadulásért jótállás. Félvilágosítás díjtalan. Kor és nem megadandó. Fényes köszönőlevelek. — Orvosiilag ajánlva.

„SANITAS“ INTÉZET
VELBURG P. 115. Bayern.

PIEDLER
JÁNOS

LENFONÓGYÁRA
KOMÁROM.

Vesz nyers lenkórót szál nyéréshez, valamint kaszáit és géppel csépeelt lenszalmát szerezni mennyiségben a legeredeti (pernai) orosz lenmagot.

Gyors, pontos, olcsó földmérés!

Stadel-Torkos földmérő - taliga.
Világhírű szabadalom 18 államban. Kapható Stadel gépgyárában, Győrött.

VALÓ-

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugyszintén összes női óvszerek) F. Berguerand fils leghíresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

POLGÁRSÁNDOR-nál
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50. szám.
Részletes képes árjegyzék ingyen.

Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kivágott a „Gazdasági Lapok“-ból.

GAZDÁK
figyelmébe!

50% olcsóbb,
mint bármely más világító anyag a

pyroleum
világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már **több ezer uradalomban bevezettetett.**

Számos elismerő levél nálam betekinthező. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospectus ingyen és bérmentve

Degen Jakab
BUDAPEST,
IX. ker., Közraktár-utca 28.

BÁRDOS és BRACHFELD
műszaki és villamossági vállalat
BUDAPEST
VI., Gyár-utca 23. szám.

Villamossági osztály:
Villamos világítási és erőátviteli telepek, kastélyok, gazdaságok, gyárak, malmok, fűrésztelepek és községek részére.

Ajánlat ingyen és bérmentve.

GŐZEKÉK,
gőz uti hengerek és uti mozdonyok

eséplőgépek hajtására, az osztrák bánya- és kohóművek társaság vasműveiből,
A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági szaktanácsossal készséggel szolgálunk.
Szives megkeresések **Zentral Direction der Oesterreichischen Berg- u. Hüttenwerks Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia,** vagy: **az osztrák bánya- és kohászati társaság magyarországi képviselőjéhez, Mayer Pál főhercegi felügyelő, Budapest, VIII., József-utca 16-18.** kéretnék.

100 pár díszlőszerszám.

Mell- és kumet, ezüst- és aranydíszítésűek mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lőtakarók, régi és új esőköpenyek halinacsizmák, zöld munkaszubbonyok, mindenféle uniformisok, livrők, férfi-, 1.61- és gyermek-nyergesek, régi és új fegyverek, kardok és puskák, tűzálló kaszáik minden nagyságban, kézi vaskazetták, másoló prések, gyepőlőszárak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Wien, IX., Trödlerhalle 105. — Telefon 20.745. — A küldemény utánvétellel eszközöltetik. Nem alkalmas tárgy kicseréltetik.

Fapermetezők karbolineum stb. részére, ugyszintén az összes kert gazdasági eszközök és szerszámok.

Állandóan újdonságok.
Nagy választék.
Legelőnyösebb árak.

Krása Rudolf, Wien, VII., Kirchengasse 29.
Kérje a D képes árjegyzéket. (A „D“ jel feltüntetése okvetlen szükséges).

Új Gépsodronyfonatokat

tartó sodronyokra erősítve, tövisekkel ellátva, vas és horganyozott vashuzalból ajánl minden méretben

RESCH JÓZSEF SÁNDOR
Bács (Bács-Bodrog megye).

Részletes költségvetések és képes árjegyzékek ingyen és bérmentve Akác, gledicsiacemete és szőlővesszőkről is

ELSŐRENDŰ KIVITEL! — VERSENYKÉPES ÁRAK!

Fischer János mérnök
malomépítési vállalkozó a Plewa E. mérnök és társa motor és gépgyári cég magyarországi és társországainak kizárólagos vezérképviselője

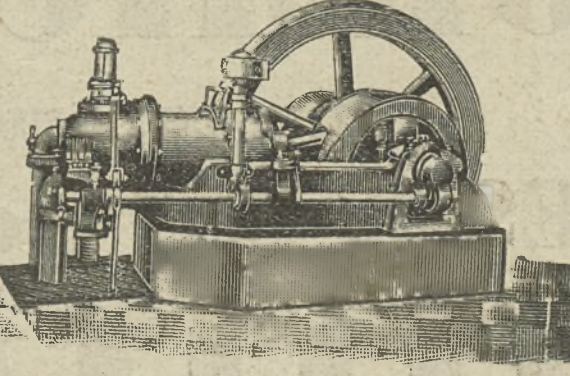
VI., Báthory-u. I. BUDAPEST, Nador-u. 35.

Ajánlja elismert világhírű: Magasnyomású és 4 ütemű nyersolajmotorjait, szívógáztelepeit antracit, koks és faszénre benzín lokomobiljait cséplőszekrényekkel.

Elváltja malmok, gőzgép- és turbina-hajtású malmok és szeszgyárak átalakítását, valamint új telepeknek a legmodernebb gépekkel önműködően és a legmesszebbmenő szavatosság mellett leendő berendezését.

Telefon 101-25.
Sürgönyoim: Turbina.

ÁLLANDÓ RAKTÁR! — LEGJOBB REFERENTIÁK!

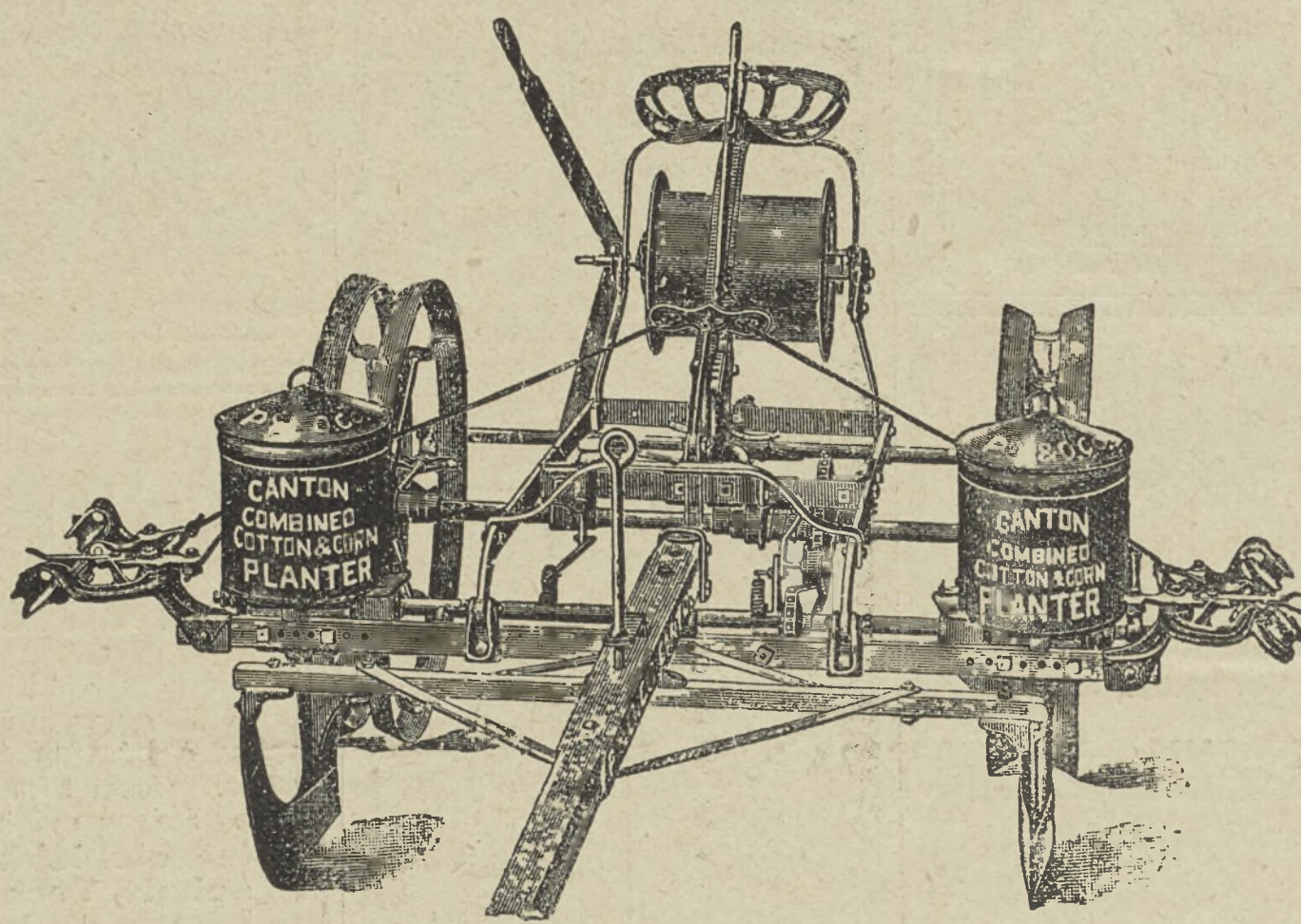
TENGERI ÜLTETÉSE NÉGYZETBEN.

„Senior“

■ automatikusan 25—28
■ —32 angol hüvelyk-
■ ben négyzetben ültet,
■ kívánság szerint 2—4
■ szemet fészkenként.

„Senior“

■ megkivánt mélységben
■ egyformán ültet, min-
■ den fészket betakar,
■ minden fészeksort két
■ oldalt meghengerel.

„SENIOR“ tengeri-ültetőgép
autom. négyzet-ültetőkészülékkel.

„Senior“

■ munkaképessége sor-
■ köz és táblahossz sze-
■ rint, napi 7—10 magyar
■ hold egy pár könnyű
■ lóval és egy kocsissal.

„Senior“

■ magyar gazdaságokban
■ 1907—08. évben körül-
■ belül **400 példány-**
■ **ban** kitűnő eredmén-
■ nyel dolgozott.

Referenciák:

Ament Antal, Elek
Andrássy Sándor gr.,
Szigetvár
Andrássy Sándor gr.,
Tiszadob
Bethlen István gr., Sám-
sond
Bezeredy Pál, Hidja-Tolna
Csekonits Endre gr.,
Zsombolya
Dréher A., Martonvásár
Dungyerszky Lázár,
Dunacséb
Eltz gróf urad., Vukovár
Frigyes Főhercegi urad.,
Főherceglak
Fürst és Weisz, Siklós
Gaál Rezső, Mozsor
Gergely Károly, Gyömrő
Hammerstein Richárd b.,
Pusztasári
Harkányi Frigyes báró,
Zsófiámajor
Hideghéty Imre, Vukovár
Huszár Károly, Lugos
Károlyi Imre gr., Mágoos
Kemény József b., Maros-
Németi
Kovácsy Miklós id., Tas-
nádszántó
Lederer Artur és Károly,
Csóka
Mahler Mihály, Pankota

Közlemények szaklapokból:

Ifj. Sporzon Pál akad. tanár „a SENIOR tengerivetőgép“ című közle-
ményében, megjelent „Köztelek“ 1900. évi márcz. 21. és 28-án azt mondja:
„Amerikában már évek óta, Magyarországon még csak két éve kezdik
használni ezt a tényleg nálunk is kitűnően bevált tengerivető-
gépet, melynek három szembeszökő előnye van:

1. Vetőmagot takarít meg. Kisebb területeken ez talán nem mondható előnynek, de annál inkább ott, hol száz holdakra megy a tengeritermesztés.
2. Munkát takarít meg a vetésnél, mert kezeléséhez csak egy ember kell. Ez már érezhető előny a mai munkásviszonyok mellett.
3. **Lehetővé teszi a tengeri keresztbe való művelését fogatos erővel.** Ez pedig a mai munkásviszonyok között jóformán fele természetesi költséget jelent.“

Gróf Teleki Arvéd:

„Legújabb hazai adatok a tengeri amerikai módon való művelésére“.

„Köztelek“ 1908. 18-ik évfolyam 22. sz.

Gróf Teleki Arvéd:

„Tengeritermelés felében vagy amerikai módon?“

„Erdélyi Gazda“ 1908. márcz. 22.

Gróf Teleki Arvéd:

„A tengeri termelése amerikai módon.“

„Gazdasági Lapok“ 1908. márcz. 29.

közleményében azt mondja:

„Megjegyzem, hogy a Hermann-féle rendszert igen előnyösen lehet kibővíteni és olcsóbbá, eredményesebbé és **munkashiány esetén is kivihetővé tenni** azáltal, ha a „SENIOR“ fészkebeültető, a szárlevágó és tengeri-törő, fosztó- és szántógépeket használjuk és a tépett szárat akkorra tesszük el vermekbe, mikor arra legnagyobb szükségünk lehet.

Báró Kemény József:

„Az amerikai csalamádéról.“

„Gazdasági Lapok“ 1909. jan. 10.

című közleményében azt mondja:

„Előnyt adok azonban a „SENIOR“-ral való ültetésnek, mivel így a kézi munka teljesen mellőzhető, mi nagy szó a mai világban.“

Referenciák:

Mátéffy Pál dr., Szentés
Nádossy Elek, Medinci-
Senkovac
Pannonhalmi főapátság,
Tömördpota
Podmaniczky Endre br.,
Kelebia
Piukovits József, Nagy-
fénypuszta
Rakovszky Antal, Kacsócz
Scharff Jenő, Szilasipta
Schmidt Jakab, Maros-
bogát
Schwarz Zsigmond,
Marosillye
Strasser Izid., Máriamajor
Strasser Henrik, Innám
Stubenberg József gróf,
Székelyhid
Szászbereki urad. Szász-
berek
Szarvas Imre, Borisszállás
Szemző Gyula ifj., Sztapár
Szentegáti urad. Szentegát
Szalánczy Jenő, Ladamos
Szőregghi gazdas., Szőreg-
Teleki Arvéd gr., Drassó
Tibold Sándor, Valkány
Tschida Artur, Paks
Ungar Lajos Kossuthfalva
Urbán Péter, Törökbecse
Wittmann János, Elek

Mc CORMICK Harvesting Machine Comp. Chicago, U. S. A.

Magyarországi igazgatóság és főraktár:

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 12. szám.

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt

kar / tellen kívüli

burgonya-
mag-
gabona-
faszén-
gyapju-

ZSÁK

kazal-
repeze-
behordási
rostaalj-
waqgon-

PONYVA

NAGEL ADOLF

Budapest, Arany János-utca 10.

„HUNGARIA“ kettős kézi kéve-
kötelek favéggel, aratógép zsine-
gek, szőlőkötöző fonál, kötéláru,
zsák-zsineg, lópokróc.

Zsák- és ponyvagyar. Kölcsönintézet. Vétel,
eladás és cserélés.

Sürgőnyczim: Nagela Budapest. Vidéki telefon 35—92.

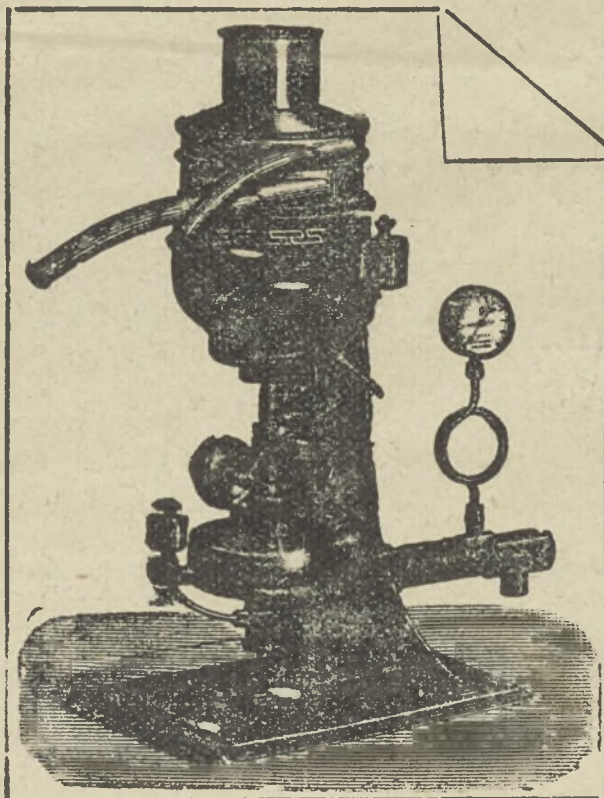
ALFA-SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI
GÉPGYÁR.

iroda, raktár és gyártelep:
VI., Lomb-utca 11.

Alfa-Laval Separatorok
kézi és erőhajtásra

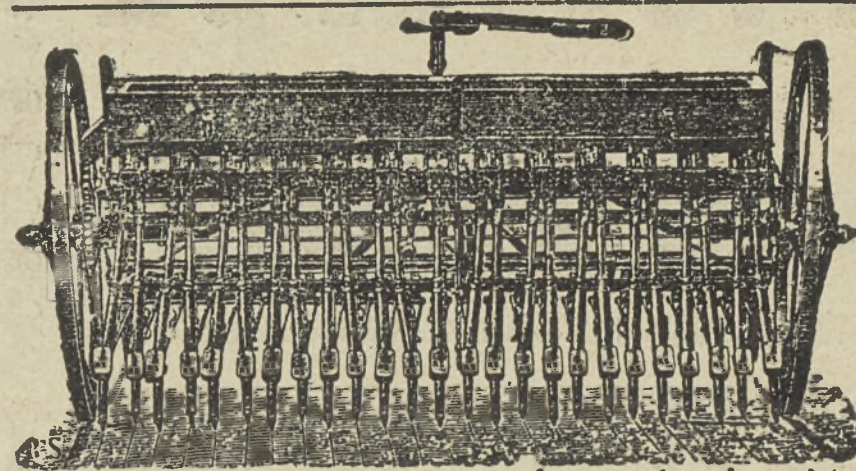
40—2000 ltr óránkénti munkabírással.
Mindennemű tejgazdasági eszközök
és gépek gyártása. Tejgazdasági te-
lepek berendezése és átalakítása.
Díjtalan tanácsadás minden tejgaz-
dasági kérdésben. Árjegyzékek, ter-
vek és költségvetések bérmentve.

Több mint 770 első díj!
Több mint 500.000 Alfa-Laval
Separator az egész világon!
!! Az Alfa-Laval Separator a legjobb !!

PROPPER SAMU

MEZŐGAZDASÁGI GÉPRAKTÁRA
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 52.

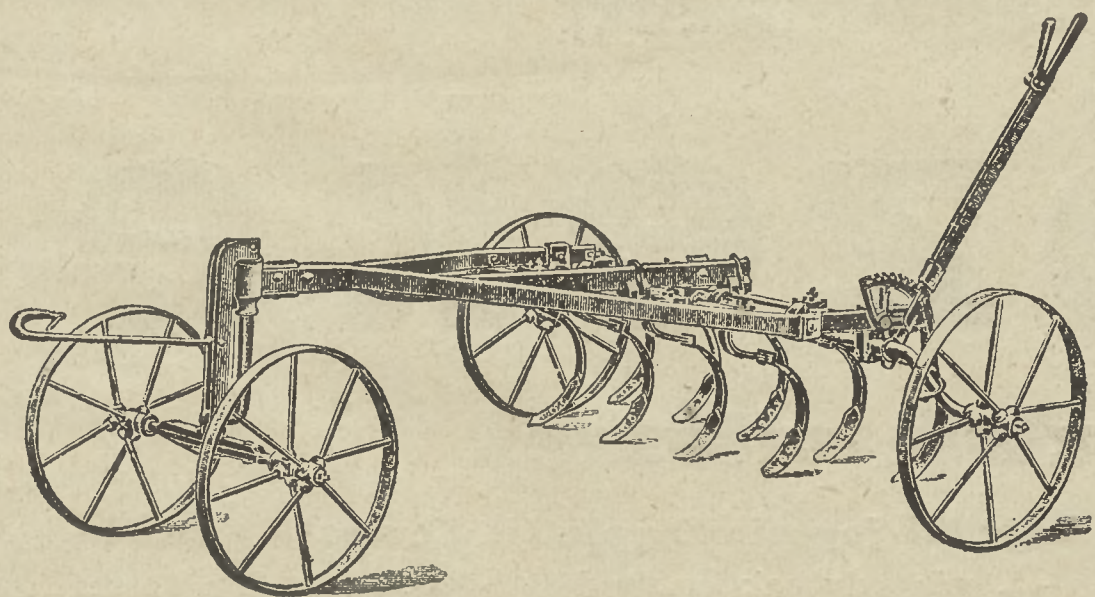
Ajánlja mérsékelt
árakon a jelen
idényre SACK RUDOLF
elismert kitérő gyárt-
mányait, aczélekeit,
vasboronait, könnyű és
szilárd sorvetőgépeit,

szecskaavágó- és repavágó-gépeit kézi, járgány- és gőzhajtásra.
Elsőrendű biztonsági járgányait.
„WESTFALIA“ műtrágyaszóró-gépeit,
a jelenkor legjobb **takarmány pároló-készülékeit**
és minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.
Mindenről kimerítő árjegyzék és készleges felvilágosítások.

A jó talajelőkészítés leg-
célszerűbb eszköze a :

rugós fogu cultivator,

mely a hó által megnyomott őszi szántás fellazítá-
sára, továbbá porhanyításra, gyomirtásra kiválóan
alkalmas. — Vonószükségletük csekély, munkájuk
igen szapora.

Leirással és árajánlattal készséggel szolgál:

Bächer Rudolf

eke és talajmivelő eszközök gyárának
magyarországi főraktára:

Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

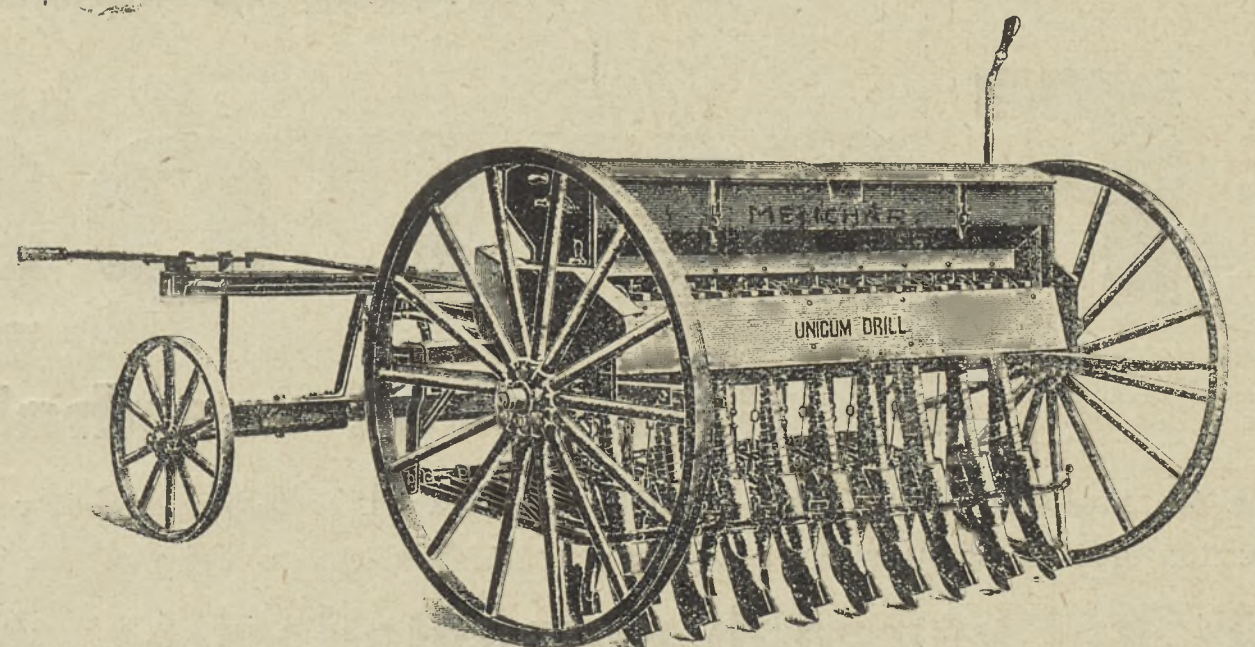
Az eredeti Melichár-féle

„UNICUM DRILL“

a gazdák legkedveltebb vetőgépe.

Egyenletes magelosztás,
egyszerű kezelés,
kevés vonóerőszükséglet és
tartósság, jellemző tulajdonságai.

Óvakodjunk utánzatoktól!

Ábrás leirást és ajánlatot díjmentesen küld:

Melichár Ferencz

vetőgépgyárának magyarországi főraktára:

Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

Gőzmívelés.

== Nagyobb területek szántását gőzekével ==

hajlandó vagyok elvállalni; épügy

mélyrigólozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címhez forduljanak:

WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó
Budapest — Kelenföld.

Finom

Hanna vetőárpa

beszerezhető.

Bükkmogyorósi gazdaságban

vasutállomás: Szilvásvárad (Eger-putnoki vasut mentén).

Érdeklődők forduljanak a **Gazdasági Lapok** kiadói hivatalához 1178. szám alatt.

Birtokeladás és vétel.

Leidenfrost László és Bauer Antal birtokvételek és eladások közvetítésére Budapesten. VI, ker Dálnok-utca 26. földszint 2. szám alatt közösen irodát nyitottak. 1909. május 1-től VIII., Szentkirályi-utca 10. földszint 1. Megbízásokat készséggel vállalnak.

Manilla kévekötőfonal aratógépekhez

legelőnyösebben szerezhető be a

Szegedi kenderfonógyár részv.-társ.-nál Szegeden,

mely legújabb angol-amerikai gépein tisztán csak I-a manilla kenderből évente 2500 métermázsa ilyen fonalat készít. Teljes egyenletességért kg.-ként, kbelül 350 méter hosszúság mellett legnagyobb, kbelül 50 kg. hordképességért, megfelelő gombolyi áért teljes felhős éget vállal. Ezen a külföldinél jobb fonalat mindazonáltal bármely külföldi ajánlatnál

100 kg.-ként 10 koronával olcsóbban

szállítjuk a gazdaközönségnek és kérjük, hogy ezen teljes felelősség mellett kbelül 10%-kal olcsóbban ajánlott hazai fonálnak a külföldivel szemben előnyt adjon.

Gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötélárúk, kenderzsákok stb. legjobb beszerzési forrása.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, sovány, úgy hizott állapotban **URL REZSŐ** sertésbizományosnál, Budapest, VIII., Népszínház-u. 22. (Polgári serfőzde

berpalota). — Telefon: 97-05 Interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

Első utántermésű „Proskowetz“-féle „berlini“ árpakiállításán 2-ik díjat nyert

Hanna-Pedigree-árpa

kötelezettség nélkül, míg a készlet tart, 100 kg.-onként 20 koronáért helyett Egyedrábacsanak állomás kapható az **Egyedi uradalomban, Egyeden**. Posta: Egyed (Sopronmegye). Vasutállomás: Egyedrábacsanak. Mintát kívánatra bérmentve küld az uradalmi intézőség. Megrendelések a vételár előleges beküldése vagy utánvétel mellett eszközöltetnek.

VILÁGREKORD!

A világon a legelső szabadalmazott

Forrógőzeke

== 300 fokot meghaladó gőztulhevítéssel. ==

Évek óta bevált Schmidt Vilmos mérnök doktor szabad. füstös-tulhevítőjével. — Gőzekékre egyedül jogosított gyártója Kemna J. gőzekegyára. Egyetlen gőztulhevítő, melyről a gőzekegyártásban egyszerűségénél és szoliditásánál fogva — a gép súlyának emelkedése nélkül — egyáltalán szó lehet.

50%-kal nagyobb munkateljesítés, 30% szén- és 40% vízmegtakarítás mellett.

3400-nál több dr. Schmidt-féle szabadalmazott gőztulhevítő van üzemben vasuti mozdonyokon.

Kétegyprendszer, sodronykötélátvitel. — Ugy nedves, mint egészen száraz esztendőkből egyedül biztos munkateljesítés.

Szakprofessorok által szántóföldeken végzett kísérletek eredményéről értesítéssel, kimerítő felvilágosítással, prospektusokkal és költségvetéssel érdeklődőknek díjmentesen, készséggel szolgál:

KEMNA J. gőzekegyára magyarországi igazgatósága

Interurban telefon 91-21.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8.

Sürgőnyezim: Kemna Budapest.